

Absolventi středních škol a trh práce

Odvětví:
SLUŽBY

Mgr. Pavla Chomová
Mgr. Gabriela Doležalová
Ing. Jiří Vojtěch
a kolektiv autorů

Praha 2013

Obsah

1.	Úvodní slovo	3
2.	Nově přijatí žáci a absolventi škol.....	4
2.1	Vývoj počtu absolventů a jejich oborová struktura	4
2.2	Vývoj počtu nově přijatých žáků a jejich oborová struktura	6
2.3	Struktura nově přijatých žáků v krajích	8
2.4	Přehled oborů vzdělání	9
2.5	Přehled středních škol.....	11
3.	Nezaměstnanost absolventů škol na trhu práce	12
3.1	Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání	12
3.2	Nezaměstnanost absolventů škol podle oboru vzdělání	14
3.3	Nezaměstnanost absolventů škol v krajích	14
4.	Přechod absolventů škol na vysoké a vyšší odborné školy.....	14
4.1	Přihlašování absolventů s maturitou na vyšší odborné a vysoké školy	15
5.	Shoda vzdělání a zaměstnání u absolventů	17
5.1	Zaměstnanost mladých absolventů podle seskupení povolání	17
5.2	Shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání	18
6.	Pohled absolventů škol na své uplatnění v oboru	20
6.1	Uplatnění absolventů v oboru.....	20
6.2	Důvody absolventů pro práci v jiném oboru	22
6.3	Využití získaných dovedností z pohledu absolventů	23
7.	Potřeby a názory zaměstnavatelů na připravenost absolventů škol.....	24
7.1	Požadované dovednosti u absolventů ze strany zaměstnavatelů	25
7.2	Charakteristiky přijímání absolventů do zaměstnání z pohledu zaměstnavatelů.....	28
8.	Trh práce a zaměstnanost v ČR a EU	31
8.1	Zaměstnanost podle odvětví	31
8.2	Zaměstnanost podle profesních skupin	32
9.	Závěr.....	33

Absolventi středních škol a trh práce – odvětví SLUŽBY
Mgr. Pavla Chomová, Mgr. Gabriela Doležalová, Ing. Jiří Vojtěch a kolektiv autorů

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
© NÚV 2013

Korektura: Oddělení pro informační a publikační činnost

1. Úvodní slovo

Mezi odborným vzděláváním a trhem práce existuje úzká vazba. Jedním z hlavních cílů vzdělávání je poskytovat žákům kvalifikaci vhodnou pro uplatnění na trhu práce. Ve školách žáci získávají všeobecné i odborné vědomosti a dovednosti – kompetence, které jim mají umožnit dobré budoucí pracovní uplatnění.

Vzdělávání tím vlastně formuje budoucí nabídku kvalifikované pracovní síly. V ideálním případě by měla existovat rovnováha mezi nabídkou nových pracovních sil na jedné straně a poptávkou zaměstnavatelů na straně druhé. Aby byl tento proces co nejefektivnější, je důležité, aby měl resort školství i další zainteresované subjekty na všech svých rozhodovacích úrovních k dispozici (pro svá jednání a strategická i koncepční rozhodování) co nejvíce informací jak o potřebách a požadavcích zaměstnavatelů a trhu práce, tak i o připravenosti a úspěšnosti absolventů škol při přechodu do pracovního života. Tyto informace poskytují resortu školství potřebnou zpětnou vazbu, a mohou tedy posloužit k dalšímu rozvoji vzdělávání.

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) se problematice odborného vzdělávání žáků a jejich následného uplatnění na trhu práce dlouhodobě věnuje. Každoročně jsou zpracovávány informace o vývoji oborové struktury žáků na středních i vyšších odborných školách, stejně jako údaje o nezaměstnanosti absolventů škol. V několikaletých časových intervalech jsou zjišťovány také jak názory zaměstnavatelů na připravenost absolventů škol pro praxi, tak i názory samotných absolventů na využití získaných dovedností. Mezi zpracovanými informacemi nechybí ani názory pracovníků úřadů práce, materiály zaměřené na zjišťování potřeb trhu práce prostřednictvím analýz inzertní nabídky pracovních míst, porovnávání shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním atd. Všechny tyto informace doposud zjištěné a zpracované v NÚV jsou dostupné na webových stránkách www.infoabsolvent.cz nebo na www.nuv.cz v části Vzdělávání a trh práce.

Zmíněné materiály a publikace jsou obvykle zaměřeny na jednu z uvedených tematických oblastí. Přitom řada jednání a rozhodování v odborném školství probíhá spíše v rámci stejného oborového zaměření, to znamená, že odpovídá rámcu jednotlivých odvětví či sektorů. V tomto rámci jsou také organizovány a pracují oborové skupiny a sektorové rady, v kterých jsou zastoupeni odborníci a představitelé jak vzdělavatelů, tak zaměstnavatelů či jejich sdružení.

A právě potřeba mít pohromadě informace podle oborového zaměření stojí za vznikem tohoto materiálu. Ten totiž **obsahuje důležité a dostupné informace o počtech nově přijatých žáků a absolventů škol, o jejich připravenosti a úspěšnosti při přechodu na trh práce, popřípadě do dalšího vzdělávání, o tom, jestli absolventi skutečně v oboru pracují apod., pro zvolené odvětví, zde konkrétně pro odvětví SLUŽBY**. Kromě této publikace vznikly stejné materiály i pro další odvětví: strojírenství, elektrotechnika, stavebnictví, zemědělství, ekonomika, obchod a gastronomie.

Vzhledem ke svému charakteru by tato publikace měla sloužit především představitelům MŠMT, MPSV a krajských úřadů, zástupcům zaměstnavatelů v osobních a provozních službách, členům oborových skupin a sektorových rad pro oblast osobní a provozní služby ad. Ti všichni se totiž nějakou měrou podílí na rozvoji a směrování odborného vzdělávání, a to na úrovni daného odvětví.

Tato publikace obsahuje jen základní výtah dostupných informací. Vzhledem k jejímu omezenému rozsahu není možné do ní zahrnout všechny relevantní a užitečné informace ke každému tématu. Proto jsou v každé kapitole uvedeny zdrojové materiály a další užitečné odkazy, které je možné si volně vyhledat, a to především v Informačním Systému o uplatnění Absolventů škol na trhu práce (**ISA**) na www.infoabsolvent.cz.

2. Nově přijatí žáci a absolventi škol

Nejprve je třeba se podívat, kolik absolventů škol vlastně každoročně své vzdělávání úspěšně dokončí. Informace o absolventech škol i počtech žáků vychází z výkonových statistik školství, které MŠMT každoročně povinně zjišťuje od škol. Pro komplexnější pohled je v této kapitole vždy uveden nejen počet absolventů **skupiny oborů 69 Osobní a provozní služby**, ale i počet absolventů celkem.

2.1 Vývoj počtu absolventů a jejich oborová struktura

V roce 2012 úspěšně ukončilo studium na střední škole (bez nástavbového studia) 96,8 tisíc absolventů, což je o 1,6 tisíc méně než v roce předchozím. Za posledních 5 let se jejich počet snížil dokonce o 15 %. Navíc vzhledem k výraznému poklesu počtu nově přijatých žáků do středních škol v posledních třech letech z důvodu demografického poklesu je nutno i v dalších letech počítat s dalším propadem počtu absolventů škol.

Mezi absolventy středních škol (bez nástavbového studia) bylo v roce 2011 i 2012 zhruba **28 %** absolventů **s výučním listem (kategorie E a H)**, **6 %** absolventů **s maturitou a s odborným výcvikem (kategorie L/0)**, **41 %** absolventů klasických **maturitních oborů (kategorie M)** a **24 %** absolventů **gymnaziálních oborů (kategorie K)**.

Tab. 2.1: Vývoj počtu absolventů škol podle kategorie vzdělání¹

Rok	Kat. E,H		Kat. L0		Kat. M		Kat. K	Celkem (po ZŠ)	
	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše		Sk. 69	Vše
2002	3 371	44 483	0	6 792	12	42 428	18 527	3 412	113 120
2007	2 724	35 822	761	6 933	15	46 511	24 193	3 510	114 112
2010	2 530	27 449	817	7 241	37	43 363	24 198	3 390	102 709
2011	2 615	27 791	497	5 811	65	40 461	23 862	3 187	98 455
2012	2 717	27 243	581	5 506	51	39 590	23 888	3 352	96 813
změna 07-12 (%)	-0,3%	-23,9%	-23,7%	-20,6%	240,0%	-14,9%	-1,3%	-4,5%	-15,2%

¹ V tabulce je uvedena procentní hodnota změny počtu absolventů mezi roky 2007 a 2012, protože účelem bylo vyjádřit rozsah změn ve střednědobém období, tzn. v posledních 5 letech. Samozřejmě k velkým změnám docházelo už dříve, což dokazují hodnoty počtu absolventů v roce 2002.

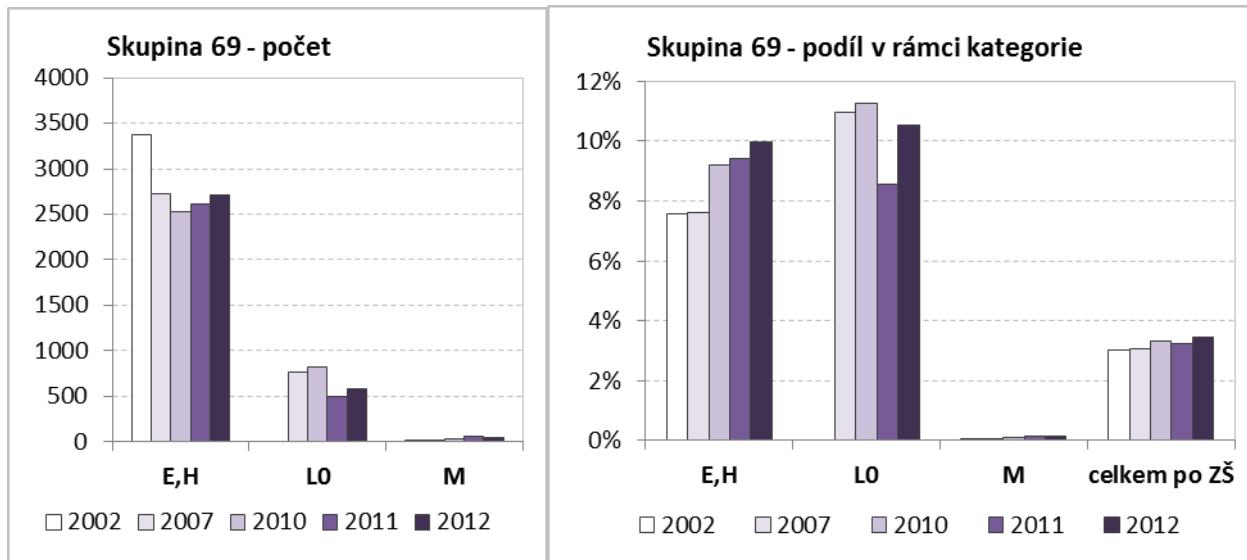
► 69 Osobní a provozní služby

Absolventi oboru skupiny **69 Osobní a provozní služby** (v roce 2012 jich bylo 3,4 tisíc) tvoří 3,5 % ze všech absolventů středních škol (bez nástavbového studia) a tento podíl se za posledních 10 let pozvolna zvyšoval (v roce 2002 to bylo 3,0 %). I přes pokles počtu absolventů škol se tedy **podíl absolventů v osobních a provozních službách** stále udržuje na přibližně **stejné hodnotě**, nebo spíše mírně rostl.

K přesunu absolventů však docházelo v rámci kategorií. Od roku 2007 klesl v celkovém souhrnu počet absolventů ve skupině 69 Osobní a provozní služby pouze o 4,5 %, přitom v kategorii L0 (střední vzdělání s maturitou a odborným výcvikem) dosáhl pokles 23,7 % (na 581 absolventů v roce 2012), v kategoriích E a H ale jen o 0,3 % (na 2,7 tisíc). U **službových oborů s výučním listem** tedy počet absolventů mírně kolísal, ale v roce 2012 dosáhl **stejných hodnot jako v roce 2007**. Vzhledem k tomu, že absolventů s výučním listem celkově ubylo až o 24 %, **podíl absolventů s výučním listem ve skupině oborů Osobní a provozní služby se tak zvýšil až na 10 %** v roce 2012 oproti 7,6 % v letech 2002 a 2007. Každý desátý absolvent s výučním listem je tedy zaměřen na práci v osobních a provozních službách. Podrobnější údaje o počtech absolventů pak obsahují tab. 2.1 a obr. 2.1.

Skupina oborů osobních a provozních služeb je ve vzdělávací struktuře absolventů početně středně velká. U absolventů s výučním listem a v kategorii L0 činí jejich zastoupení 10 %, resp. 10,6 %. Naopak u kategorie M (klasické střední odborné vzdělání s maturitou – bez odborného výcviku) se počty absolventů službových oborů pohybují pouze v rádu desítek absolventů (0,5 % (viz obr. 2.2).

Obr. 2.1 a 2.2: Vývoj počtu a podílu absolventů škol v jednotlivých kategoriích (denní forma)

V případě nástavbového studia tvoří absolventi službových oborů velmi málo zastoupenou skupinu oborů, a to 2 % v denní a 0,4 % v jiné než denní formě vzdělání. Co se týká vzdělávání na vyšších odborných školách, tak ve skupině oborů 69 Osobní a provozní služby není výuka vůbec realizována.

Tab. 2.2: Vývoj počtu absolventů škol podle kategorie vzdělání

Absolventi	Kat. L5				VOŠ			
	denní		jiná forma		denní		jiná forma	
	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše
2002	51	6 316	23	3 459	0	6 572	0	643
2007	150	8 142	72	5 889	0	5 310	0	923
2010	123	6 252	30	5 558	0	4 663	0	1 689
2011	67	4 412	17	4 554	0	4 657	0	1 753
2012	72	3 682	16	4 049	0	4 935	0	1 672
2012 (%)	2,0%	-	0,4%	-	0,0%	-	0,0%	-

Pokud Vás zajímá oborová struktura absolventů podrobněji, doporučujeme podívat se na www.infoabsolvent.cz → do části **Absolventi a trh práce** → v záložce **Vzdělávání a volba oboru** je pod nadpisem → **Počty žáků a absolventů** umístěna stránka [**Vývoj počtu absolventů SŠ a VOŠ**](#). V ní lze dohledat srovnání zastoupení absolventů v jednotlivých skupinách a kategoriích oborů.

2.2 Vývoj počtu nově přijatých žáků a jejich oborová struktura

Struktura absolventů úzce souvisí se strukturou nově přijatých žáků. Ta totiž předznamenává, jak se bude přibližně vyvíjet počet a struktura absolventů o několik let později. V současnosti dochází k velkému snížení počtu žáků, což se začalo projevovat výrazněji i na oborové struktuře žáků. Největší snížení nastalo v roce 2010/11, kdy do 1. ročníků středních škol bylo přijato 113 150 žáků oproti 127 793 žákům v roce 2009/10. V roce 2012/13 pak do 1. ročníků středních škol (kromě nástaveb) bylo přijato 103 419 žáků.

V posledních 5 letech došlo tedy k poklesu počtu žáků vstupujících do 1. ročníku oborů středních škol navazujících na základní školu, a to téměř **o 23 %**. Nejméně za posledních 5 let poklesl počet nově přijatých žáků do gymnaziálních oborů (o 12 %), nejvíce pak u odborných maturitních oborů vzdělání (o 37 % u kategorie L/0 a o 27,5 % u kategorie M). Počet žáků vstupujících do oborů s výučním listem pak od roku 2007 klesl o 21 % (ze 42 tisíc na 32 tisíc nově přijatých žáků).

► **69 Osobní a provozní služby**

A jak je to s nově přijatými žáky ve skupině oborů **69 Osobní a provozní služby**? Do roku 2010/11 se počet nově přijatých žáků ve službových oborech snížoval menším tempem než celkový počet nově přijatých žáků. Jejich podíl tak dosáhl v roce 2010 maxima, a to 3,9 %. Poslední dva roky však podíl přijatých žáků do oborů provozních a osobních služeb klesl zase trochu níž, a to na **3,6 % v roce 2012**. Na tomto trendu se podílí pokles počtu nově přijatých žáků do službových oborů jak v kategorii oborů s výučním listem (kat. E, H), tak s maturitou a odborným výcvikem (kat. L/0). Pokles nově přijatých žáků v oborech služeb dosáhl mezi lety 2009 až 2012 celkem 26 % (z 5 na 3,7 tisíc), u službových oborů s výučním listem se jednalo o 28,1% pokles (na 2 655 přijatých) a u službových oborů s maturitou a výučním listem pak 13,1 % (992 přijatých).

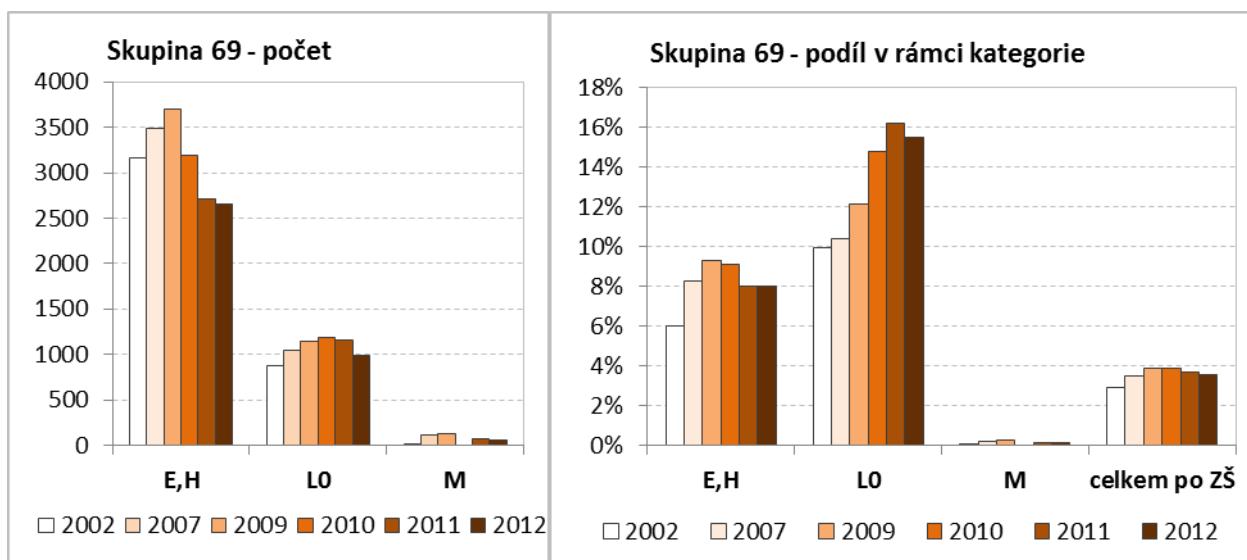
V případě počtu nově přijatých žáků do **službových oborů s výučním listem** znamenal 28% pokles v letech 2009 a 2012 i snížení podílu těchto žáků na všech žácích v oborech s výučním listem (z hodnot 9,3 % v roce 2010 a **8,0 %** v roce 2012). U přijatých do **službových oborů kategorie L0** s maturitou i s odborným výcvikem je tomu naopak, 13% pokles jejich počtu v letech 2009 a 2012 znamenal zvýšení podílu žáků ve službových oborech v rámci kategorie L0 (z podílu 12,1 % v roce 2010 na **15,5 %** v roce 2012). Tyto podíly jsou totiž ovlivněny také vývojem počtu přijatých žáků v jednotlivých kategoriích celkem a u oborů s výučním listem pokles počtu přijatých zpomalil na rozdíl od přijatých žáků do oborů s maturitou a s odborným výcvikem.

Podrobnější údaje o počtech a podílech nově přijatých žáků a jejich vývoji pak obsahují tab. 2.3 a obr. 2.3 a 2.4.

Tab. 2.3: Vývoj počtu nově přijatých žáků do oborů středních škol po ZŠ podle kategorie vzdělání

Nově přijati žáci - denní forma vzdělávání									
Rok	Kat. E,H		Kat. L0		Kat. M		Kat. K	Celkem (po ZŠ)	
	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše		Sk. 69	Vše
2002	3 158	52 508	877	8 817	17	53 003	25 308	4 088	141 239
2007	3 486	42 093	1 048	10 110	114	55 185	25 845	4 659	134 114
2009	3 693	39 729	1 141	9 413	136	53 014	24 694	5 000	127 793
2010	3 190	35 123	1 183	8 002	0	46 156	22 859	4 385	113 150
2011	2 713	33 876	1 165	7 186	76	42 651	22 361	3 954	107 081
2012	2 655	33 202	992	6 406	58	40 022	22 811	3 705	103 419
změna 09-12 (%)	-28,1%	-16,4%	-13,1%	-31,9%	-57,4%	-24,5%	-7,6%	-25,9%	-19,1%

Obr. 2.3 a 2.4: Vývoj počtu a podílu nově přijatých žáků v jednotlivých kategoriích (denní forma)

V případě nástavbového studia dochází dlouhodobě ke snižování počtu nově přijatých žáků. Nově přijatí žáci oborů osobních a provozních služeb tvořili v roce 2011 ze všech nově přijatých do nástavbového studia 1,1 % v denní a 0,9 % v jiné než denní formě vzdělání. V roce 2011

dosáhl počet nově přijatých žáků do nástavbového studia v osobních a provozních službách hodnoty 172 žáků (bez rozlišení formy vzdělání), v roce 2012 však už pouze 9 nově přijatých žáků. Za tímto propadem však spíše než nezájem žáků stojí změny v soustavě oborů vzdělání, neboť v nové soustavě oborů nebyl do roku 2010 společně s ostatními obory vytvořen nástavbový obor Vlasová kosmetika. Tento obor byl schválen až v roce 2012, takže až nové údaje o počtech nově přijatých žáků v dalších letech ukážou, zda se žáci do tohoto oboru vrátí.

Tab. 2.4: Vývoj počtu nově přijatých žáků do oborů navazujících na SŠ podle kategorie vzdělání

Nově přijati žáci do 1.r.	Kat. L5				VOŠ			
	denní		jiná forma		denní		jiná forma	
Rok	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše
2002	143	11 412	119	8 673	0	10 709	0	2 024
2007	184	11 406	80	11 005	0	8 786	0	3 189
2010	140	10 609	103	10 519	0	9 414	0	3 424
2011	102	9 174	70	7 514	0	8 464	0	3 316
2012	9	7 791	0	6 148	0	8 706	0	3 260
2012 (%)	0,1%	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-

Pro zájemce o další informace týkající se struktury nově přijatých žáků do škol doporučujeme podívat se na stránku www.infoabsolvent.cz → do části **Absolventi a trh práce** → v záložce **Vzdělávání a volba oboru** pod nadpisem → [Počty žáků a absolventů](#) → [Oborová struktura žáků v SŠ a VOŠ](#).

Vývoj počtu nově přijatých žáků najdete pak v publikaci:

VOJTĚCH, J. – CHAMOUTOVÁ, D.: *Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v EU – 2012/13. Praha: NÚV, 2013. 43 stran*
 (dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-75>).

2.3 Struktura nově přijatých žáků v krajích

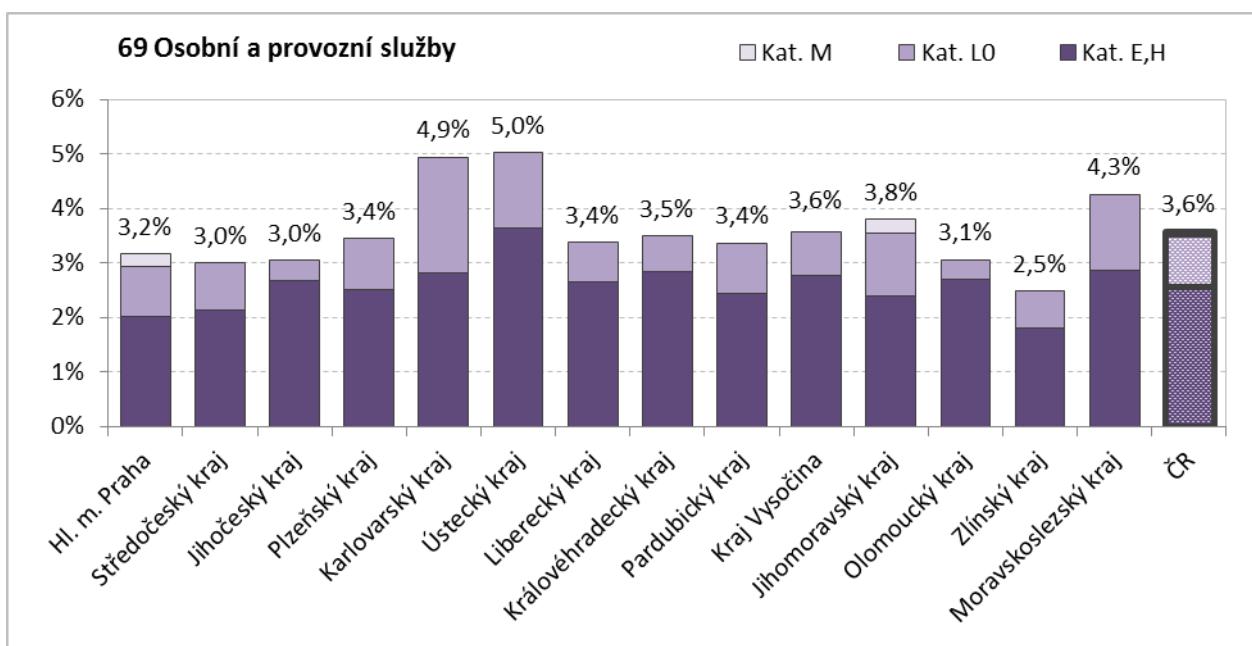
Tabulka 2.5 obsahuje údaje o počtech nově přijatých žáků v jednotlivých kategoriích i v oboru skupiny Osobní a provozní služby v roce 2012, a to v krajském členění. Vzhledem k různé velikosti krajů je však potřebné pro vzájemné srovnávání mezi kraji využít spíše podíl nově přijatých žáků službových oborů na celkovém počtu nově přijatých žáků (obr. 2.5).

V roce 2012 bylo v České republice přijato do 1. ročníků středních škol (bez nástavbového studia) 3 705 žáků do službových oborů, což představuje 3,6 % všech nově přijatých absolventů. Ve všech krajích je podíl nově přijatých žáků do službových oborů po ZŠ alespoň 3 %, pouze ve Zlínském kraji vstupuje do oborů osobních a provozních služeb jen 2,5 % žáků ze základních škol. Naopak v Moravskoslezském, Karlovarském a Ústeckém kraji je po ZŠ do službových oborů přijato více než 4,3 % žáků. V Ústeckém kraji jsou více zastoupeni žáci službových oborů s výučním listem, v Moravskoslezském a Karlovarském se na tom větší měrou podílí spíše službové obory s maturitou a odborným výcvikem.

Tab. 2.5: Počet nově přijatých žáků podle kategorie vzdělání v roce 2012 v krajích (denní forma)

Kraj	Kat. E,H		Kat. LO		Kat. M		Kat. K	Celkem (po ZŠ)	
	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše	Sk. 69	Vše		Sk. 69	Vše
Hl. m. Praha	268	2 545	124	780	29	5 819	4 032	421	13 314
Středočeský kraj	205	3 393	83	462	0	3 530	2 122	288	9 596
Jihočeský kraj	179	2 166	25	381	0	2 667	1 438	204	6 693
Plzeňský kraj	130	1 744	49	337	0	2 060	1 011	179	5 189
Karlovarský kraj	79	1 159	60	150	0	960	527	139	2 811
Ústecký kraj	321	3 290	123	433	0	3 557	1 440	444	8 836
Liberecký kraj	111	1 602	30	205	0	1 653	680	141	4 176
Královéhradecký kraj	171	1 975	39	308	0	2 423	1 203	210	5 994
Pardubický kraj	124	1 813	47	280	0	1 934	1 014	171	5 073
Kraj Vysočina	143	1 694	41	338	0	1 994	1 085	184	5 154
Jihomoravský kraj	271	3 565	130	725	29	4 210	2 657	430	11 284
Olomoucký kraj	180	2 221	25	484	0	2 372	1 536	205	6 687
Zlínský kraj	107	1 776	39	554	0	2 170	1 344	146	5 885
Moravskoslezský kraj	366	4 259	177	969	0	4 673	2 722	543	12 727
ČR	2 655	33 202	992	6 406	58	40 022	22 811	3 705	103 419

Obr. 2.5: Podíl nově přijatých žáků v dané kategorii a skupině oborů na celkovém počtu žáků nově přijatých do oboru navazujících na ZŠ v roce 2012 v krajích (denní forma)

Každoroční krajský přehled vývoje počtu a podílu žáků a absolventů podle kategorie vzdělání je umístěn na webových stránkách www.nuv.cz → v části [Vzdělávání a trh práce](#) → pod odkazy [Souhrn informací o všech krajích](#) nebo [Informace o jednotlivých krajích](#).

2.4 Přehled oborů vzdělání

Velké změny se v posledních letech uskutečnily také v oblasti soustavy oborů vzdělání. Kurikulární reforma je spojena spíše s obsahovými proměnami přípravy a realizace vzdělávání, ovšem součástí těchto změn byla i redukce počtu oborů vzdělání. Nově vzniklé obory vzdělání

jsou totiž šířejí koncipovány, aby umožnily absolventům širší uplatnitelnost, ale dávají také školám možnost upravit si vzdělávací program o regionální prvek (promítnutí místních specifik trhu práce, požadavků zaměstnavatelů, provozních a technických podmínek školy apod.).

Kurikulární reforma probíhala několik let, kdy byly postupně během 4 let vydávány nové rámcové vzdělávací programy a navíc školy měly dvouletou lhůtu pro implementaci nových oborů do výuky prostřednictvím vytvoření vlastních školních vzdělávacích programů. Proto jsou na některých školách v současnosti vyučovány ještě obory staré soustavy, od roku 2012 už jsou však všichni žáci přijímáni jen do nových oborů vzdělání.

Tabulka 2.6 obsahuje přehled počtu oborů, do kterých byli přijati žáci do 1. ročníků. Je zde zřejmý trend redukce oborů vzdělání ve středním odborném vzdělávání. V roce 2007 (ještě před kurikulární reformou) byli noví žáci přijati do 495 různých oborů vzdělání na středních školách, v roce 2012 už jen do 243. Skupina oborů **69 Osobní a provozní služby** není příliš oborově pestrá. V roce 2012 byli žáci přijati jen do 7 různých službových oborů vzdělání, z toho 3 tvořily obory s výukařským listem a 2 obory v kategorii L/0 (střední vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem) a po jednom oboru v klasických maturitních oborech (kategorie M) a nástavbovém vzdělávání. V roce 2012 byl dodatečně vytvořen a schválen ještě jeden rámcový vzdělávací program, a to pro nástavbový obor Vlasová kosmetika. Ve školním roce 2012/13 však do něj ještě žáci nebyli přijati.

Přehled službových oborů realizovaných ve školním roce 2012/13 na středních školách, včetně počtu žáků v jednotlivých ročnících, najdete v tabulce 2.7.

Tab. 2.6: Vývoj počtu oborů vzdělání, do kterých byli v daném roce přijati žáci do 1. ročníku denního studia

Kategorie	Sk. 69 Osobní a provozní služby			Celkem		
	2002	2007	2012	2002	2007	2012
Všechny	15	11	7	579	495	243
E	5	4	1	67	56	33
H	5	3	2	151	113	71
L0	1	1	2	49	48	28
M	1	1	1	213	210	71
L5	2	1	1	52	30	23

Tab. 2.7: Přehled oborů vzdělání s počtem žáků a absolventů v roce 2012/13 v denní formě vzdělání

Kategorie a obor vzdělání	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Absolventi	Nově přijatí
Kategorie E	182	121	225	0	369	171
6953E001 Práce v autoservisu	0	0	0	0	20	0
6954E01 Provozní služby	182	121	0	0	55	171
6955E005 Pečovatelské práce	0	0	225	0	294	0
Kategorie H	2613	2374	2352	0	2348	2484
6951H001 Kadeřník	0	0	0	0	1	0
6951H01 Kadeřník	2436	2135	2110	0	2127	2329
6953H001 Rekond., sportovní masér	0	0	0	0	27	0
6953H003 Provoz služeb	0	142	166	0	170	0
6953H01 Rekondiční a sport.masér	177	97	76	0	23	155

Kategorie a obor vzdělání		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Absolventi	Nově přijati
Kategorie L0		1049	1007	960	960	581	992
6941L004	Kosmetička	0	0	0	1	581	0
6941L01	Kosmetické služby	701	692	742	905	0	661
6941L02	Masér sport.a rekondiční	348	315	218	54	0	331
Kategorie M		58	72	0	109	51	58
6941M001	Masér sport.a rekondiční	0	0	0	109	51	0
6942M01	Oční optik	58	72	0	0	0	58
Kategorie L5		9	83	0	0	72	9
6941L502	Vlasová kosmetika	0	76	0	0	72	0
6941L51	Masér sport.,rekondiční	9	7	0	0	0	9

2.5 Přehled středních škol

S klesajícím počtem žáků bylo nutné optimalizovat také síť středních škol. Zatímco v roce 2002 přijalo žáky do 1. ročníků 1 571 středních škol, z toho 117 do některého ze službových oborů vzdělání, v roce 2012 byl celkový počet škol (s alespoň jedním přijatým žákem) 1 323, z toho 110 s obory osobních a provozních služeb. Podrobnější počty škol, které přijaly žáky do 1. ročníku oborů středních škol, a to v detailu, o jakou kategorii vzdělání se jednalo, jsou uvedeny v tabulkách 2.8 a 2.9 (ve druhé z nich v členění podle krajů).

Tab. 2.8: Počet škol, které v daných letech přijaly ke studiu žáky do oborů v denní formě vzdělání

Rok	Sk. 69 Osobní a provozní služby						Celkem					
	Všechny	E	H	L0	M	L5	Všechny	E	H	L0	M	L5
2002	117	29	84	31	2	6	1571	195	546	228	767	344
2007	136	44	91	40	6	7	1444	162	474	259	807	331
2012	110	17	78	54	2	1	1323	162	441	235	724	271

Tab. 2.9: Počet škol, které v roce 2012 přijaly ke studiu žáky do oborů v denní formě vzdělání

Kraj	Sk. 69 Osobní a provozní služby						Celkem					
	Všechny	E	H	L0	M	L5	Všechny	E	H	L0	M	L5
Hl. m. Praha	11	1	6	7	1	1	194	14	36	27	90	30
Středočeský kraj	9	1	7	5	0	0	146	19	53	21	80	30
Jihočeský kraj	8	1	7	1	0	0	89	9	33	13	52	21
Plzeňský kraj	4	0	3	3	0	0	55	8	21	11	30	16
Karlovarský kraj	5	0	3	4	0	0	37	7	15	7	23	7
Ústecký kraj	14	2	10	8	0	0	91	20	35	21	52	19
Liberecký kraj	3	1	2	1	0	0	50	7	14	7	34	9
Královéhradecký kraj	8	3	5	2	0	0	81	8	30	12	50	13
Pardubický kraj	4	0	3	4	0	0	74	5	31	15	37	14
Kraj Vysočina	7	2	5	2	0	0	73	9	28	13	37	16
Jihomoravský kraj	12	2	8	6	1	0	128	13	41	24	72	29
Olomoucký kraj	9	2	6	2	0	0	96	16	31	19	46	20
Zlínský kraj	3	0	3	2	0	0	69	10	27	19	39	18
Moravskoslezský kraj	13	2	10	7	0	0	140	17	46	26	82	29
ČR	110	17	78	54	2	1	1323	162	441	235	724	271

Pokud Vás více zajímají změny ve struktuře středních škol a oborů vzdělání, doporučujeme vyhledat publikaci SKÁCELOVÁ, P. – VOJTĚCH, J.: *Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol ve školních ročích 1998/99, 2003/04 a 2008/09*. Praha: NÚOV, 2010. 48 stran (dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-47>).

3. Nezaměstnanost absolventů škol na trhu práce

Nezaměstnanost absolventů škol patří k důležitým ukazatelům, které názorně vypovídají o uplatnitelnosti absolventů škol, ale i o zájmu a potřebách zaměstnavatelů. Tento ukazatel totiž umožňuje srovnávat situaci absolventů jak v čase, tak mezi jednotlivými druhy vzdělání. Míra nezaměstnanosti absolventů škol vyjadřuje, kolik procent absolventů zůstalo bez zaměstnání a přihlásilo se do evidence na úřadu práce. Uváděné hodnoty vychází z poměru počtu absolventů v posledním ukončeném školním roce a počtu evidovaných nezaměstnaných v nich. Míra nezaměstnanosti absolventů se vztahuje vždy k datu 30. dubna daného roku.

3.1 Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání

Míra nezaměstnanosti absolventů je velmi citlivá na ekonomický vývoj. V letech 2003–2008 se vlivem příznivé hospodářské situace nezaměstnanost absolventů snížila na minimální hodnoty. Mezi lety 2008 až 2010 se míra nezaměstnanosti absolventů začala zvyšovat, aby v následujících dvou letech (2011–2012) zase postupně klesala. Nepříznivý vývoj ekonomiky, který vyústil v druhou hospodářskou recesi, kdy 6 čtvrtletí po sobě ekonomika klesala, způsobil opět zvýšení míry nezaměstnanosti absolventů škol v dubnu 2013 na nové maximum.

Tab. 3.1: Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie v letech 2011–2013²

Kat.	Rok	Skup. 69 Osobní a provozní služby			Celkem
		Počet absolventů	Počet nezam. abs.	Míra nezaměstnanosti abs.	
E+H	2011	2561	447	17,5%	18,7%
	2012	2382	398	16,7%	16,7%
	2013	2267	592	26,1%	27,4%
L0	2011	817	180	22,0%	16,0%
	2012	562	103	18,3%	12,4%
	2013	802	192	23,9%	19,3%
M	2011	37	3	8,1%	11,4%
	2012	46	2	4,3%	9,0%
	2013	39	4	10,3%	14,8%
L5	2011	123	27	22,0%	20,6%
	2012	67	17	25,4%	17,6%
	2013	72	12	16,7%	29,6%

Nejvyšší míra nezaměstnanosti je i v roce 2013 zaznamenána tradičně u absolventů s výučním listem (kategorie E+H; 27,4 %³) a u absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L5; 29,6 %). Ve srovnání s předchozím rokem došlo u těchto kategorií k nárůstu o více než 10 %. Nejnižší hodnoty nezaměstnanosti pak vykazují absolventi oborů s maturitou bez odborného výcviku (kategorie M; 14,8 %) a vyšších odborných škol (kategorie N; 11,9 %), i zde však došlo ke zvýšení měr nezaměstnanosti absolventů (o 5,8 % v kategorii M a 4 % u VOŠ oborů).

² Údaje o počtech absolventů jsou převedeny podle daných vazeb již na obory vzdělání nové vzdělávací soustavy, proto počty absolventů plně neodpovídají počtem absolventů v předchozí kapitole.

³ Je skutečností, že absolventi učebních oborů kategorie E mají výrazně vyšší míru nezaměstnanosti než absolventi kategorie H, na druhou stranu je jejich počet řádově nižší, proto hodnotu míry nezaměstnanosti výrazně neovlivní. Hodnoty nezaměstnanosti absolventů oborů kategorií E a H samostatně lze nalézt v dálé uvedených odkazech.

► Osobní a provozní služby

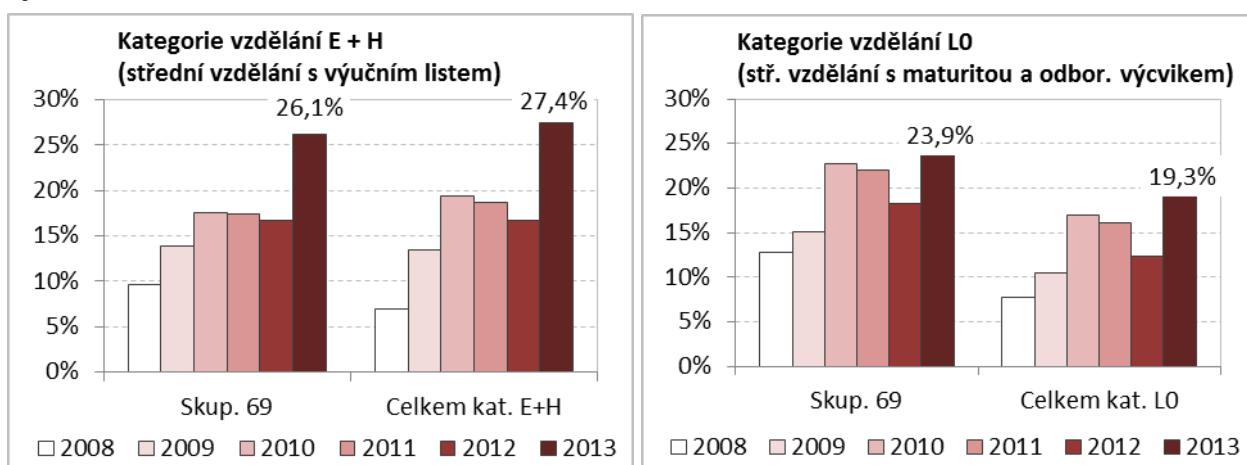
U absolventů **službových oborů s výučním listem** se nezaměstnanost pohybovala v roce 2012 na úrovni 16,7 %, v roce 2013 však došlo ke zvýšení na 26,1 %. Tyto hodnoty odpovídají dlouhodobě spíše průměrným hodnotám míry nezaměstnanosti absolventů s vyučením.

Naopak absolventi **službových oborů s maturitou a odborným výcvikem (kategorie L/0)** vykazují dlouhodobě vysokou míru nezaměstnanosti absolventů škol, když v roce 2012 míra nezaměstnanosti maturantů v osobních a provozních službách činila 18,3 % (v kategorii L/0 celkem 12,4 %) a v roce 2013 dosahuje dokonce téměř 24 % (v kategorii L/0 celkem 19,3 %).

Ve skupině oborů **69 Osobní a provozní služby v kategoriích M** (střední vzdělání s maturitní zkouškou bez odborného výcviku) a u **nástavbových oborů** hodnoty měr nezaměstnanosti dosti kolísají, a to z důvodu nízkého počtu absolventů.

Vývoj nezaměstnanosti absolventů škol za posledních 6 let podle kategorií a ve skupině oborů 69 Osobní a provozní služby je znázorněn v grafech na obrázcích 3.1 až 3.2.

Obr. 3.1 a 3.2: Míra nezaměstnanosti absolventů s výučním listem a s maturitou a odborným výcvikem v letech 2008–2013

Pozn.: V roce 2008 je u kategorie LO uvedena hodnota za kategorie L0 a L5 dohromady.

Pro další informace, souhrny i metodologii k tématu nezaměstnanosti absolventů škol doporučuji podívat se na stránky www.infoabsolvent.cz → do části **Absolventi a trh práce** → v záložce **Nezaměstnanost** pod nadpisem → **Nezaměstnanost absolventů škol**. Najdete zde informace o nezaměstnanosti absolventů škol podle jednotlivých kategorií i skupin oborů vzdělání, včetně jejich porovnání.

Výchozí publikace: BURDOVÁ, J. – CHAMOUTOVÁ, D.: *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2012*. Praha: NÚV, 2012. 42 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-71>).

3.2 Nezaměstnanost absolventů škol podle oboru vzdělání

V tabulce 3.2 jsou uvedeny míry nezaměstnanosti absolventů škol v roce 2011 a 2013 podle jednotlivých oborů vzdělání. Některé obory však vykazují malé množství absolventů, v takových případech může být míra jejich nezaměstnanosti nevypovídající. Údaje o počtech absolventů byly převedeny již na **obory vzdělání nové vzdělávací soustavy**, proto počty absolventů plně neodpovídají počtem absolventů podle oborů uvedeným v tabulce 2.7.

Reprezentativní počet absolventů má pouze obor s výučním listem Kadeřník a obor s maturitní zkouškou a odborným výcvikem Kosmetické služby. Absolventi oboru Kadeřník mají mírně podprůměrnou míru nezaměstnanosti, naopak absolventi oboru Kosmetické služby (dříve obor Kosmetička) jsou evidováni na úřadech práce častěji než jiní absolventi s maturitou a odborným výcvikem.

Tab. 3.2: Míra nezaměstnanosti absolventů škol podle oborů v letech 2011 a 2013

Obor	Název oboru	2011			2013		
		ABS	NZ	MIRA NZ	ABS	NZ	MIRA NZ
6953H01	Rekondiční a sportovní masér	21	4	19,0%	50	0	0,0%
6951H01	Kadeřník	2050	336	16,4%	2162	540	25,0%
6954E01	Provozní služby	51	4	7,8%	55	19	34,5%
6941L01	Kosmetické služby	817	179	21,9%	581	165	28,4%
6942M01	Oční optik	52	3	5,8%	39	4	10,3%
6941L52	Vlasová kosmetika	123	27	22,0%	72	12	16,7%

Pozn.: ABS – počet absolventů v předchozím školním roce; NZ – počet evidovaných nezaměstnaných absolventů; MIRA NZ – míra nezaměstnanosti absolventů škol k 30. dubnu.

Nezaměstnanost absolventů škol podle jednotlivých oborů si můžete vyhledat také na stránce <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-02>.

3.3 Nezaměstnanost absolventů škol v krajích

Národní ústav pro vzdělávání každoročně zpracovává reporty o nezaměstnanosti absolventů škol pro jednotlivé kraje. Pro každý kraj je zpracováván dlouhodobější vývoj nezaměstnanosti absolventů podle kategorií, včetně srovnání se situací v České republice. Nechybí zde ani aktuální míry nezaměstnanosti absolventů v kraji v členění podle skupin oborů vzdělání. Kromě toho je k dispozici také zpráva za Českou republiku, ve které jsou hodnoty nezaměstnanosti absolventů v krajích navzájem porovnány. Tyto materiály jsou veřejně dostupné na webových stránkách www.nuv.cz → v části [Vzdělávání a trh práce](#) → pod odkazy [Souhrn informací o všech krajích](#) nebo [Informace o jednotlivých krajích](#).

4. Přechod absolventů škol na vysoké a vyšší odborné školy

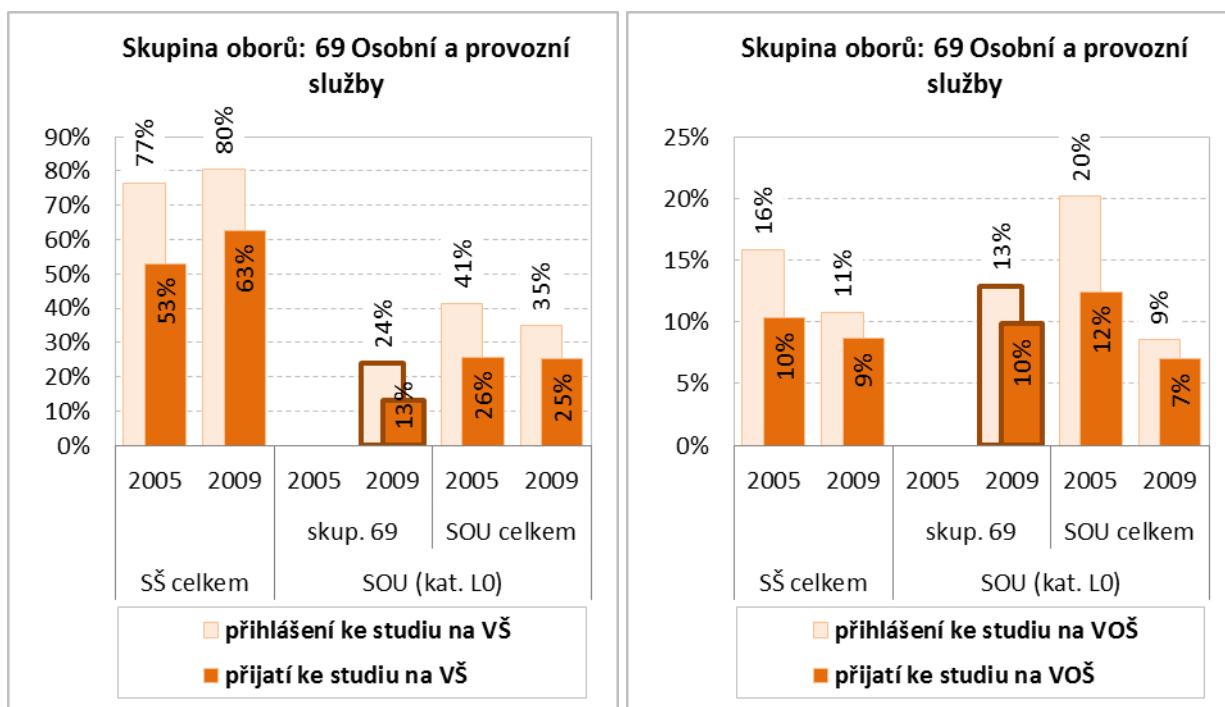
Absolventi středních škol, kteří získají maturitní vzdělání, mohou dále pokračovat v terciárním studiu, a to na vyšších odborných či vysokých školách. Jaký podíl absolventů se však do dalšího studia hlásí a kolik je jich přijato? Tyto informace je možno získat z vysokoškolských matrik. V následující kapitole se údaje vztahují pouze k uchazečům, kteří se hlásí ke studiu na vysoké a vyšší odborné školy bezprostředně po ukončení střední školy.

4.1 Přihlašování absolventů s maturitou na vyšší odborné a vysoké školy

S rostoucími kapacitami vysokých škol narůstají i počty přihlášených a přijatých absolventů oborů středních škol (včetně nástavbového vzdělávání). V roce 2005 se na vysoké školy hlásilo 77 % maturantů a 53 % jich bylo i přijato, v roce 2009 se už hlásilo do vysokoškolského studia 80 % maturantů a 63 % bylo přijato.

Nejčastěji se ke studiu na vyšších odborných či vysokých školách hlásí maturanti z gymnázií (100 %), pak absolventi z klasických maturitních oborů kategorie M (téměř 80 %), následují absolventi oborů s maturitou a odborným výcvikem (kategorie L/0; 40 %) a nástavbových oborů (28 %). Jejich úspěšnost při přijímacím řízení na vyšší odborné a vysoké školy se dohromady pohybuje v rozmezí 74–91 %.

Obr. 4.1 a 4.2: Podíl přihlášených a přijatých absolventů SŠ hlásících se na vysoké a vyšší odborné školy

V přihlašování do studia na VŠ však existují rozdíly nejen mezi kategoriemi, ale i skupinami oborů vzdělání. Absolventů maturitních oborů ve skupině **69 Osobní a provozní služby** není dohromady mnoho (včetně nástavbového studia). Např. v roce 2012 získalo maturitní vzdělání v některém ze službových oborů 720 absolventů, z toho 81 % v 4letých oborech s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (tzv. kategorie L/0). Je tedy zřejmé, že při sledování přechodu maturantů do terciárního vzdělávání je pozornost věnována jen této kategorii vzdělání (L/0).

Maturanti službových oborů kategorie L0 se ke studiu programů terciárního vzdělávání **hlásí** v 31 % případů, z toho 13 % se hlásí ke studiu na vyšších odborných školách a 24 %

k vysokoškolskému studiu⁴. Ke studiu v terciárním vzdělávání je **přijato 22 %** maturantů oborů osobní a provozní služby z kategorie L/0. Ke studiu na vyšší odborné školy je přijato 10 %, ke studiu na vysoké školy 13 % maturantů službových oborů. Je nutné si uvědomit, že v absolutních číslech zde hovoříme o nepříliš vysokých hodnotách – v roce 2009 se jednalo přibližně o 75 maturantů službových oborů kategorie L0 přijatých na vyšší odborné školy a cca 95 maturantů přijatých na vysoké školy. Na vyšších odborných ani na vysokých školách však neexistuje program patřící do skupiny oborů vzdělání 69 Osobní a provozní služby. V jakých oborech tedy maturanti službových oborů pokračují v terciárním vzdělávání? Největší podíl maturantů, kteří absolvovali službový obor kategorie L0 a jsou přijati k terciárnímu studiu, připadá na skupiny oborů **Potravinářství** a potravinářská chemie, **Zdravotnictví**, **Pedagogika**, učitelství a sociální péče a **Ekonomika** a administrativa (viz tab. 4.1).

Tab. 4.1: Nejčastější obory, do kterých jsou maturanti službových oborů přijati

Do jakých oborů vzdělání jsou absolventi nejčastěji přijati?	69 Osobní a provozní služby		
	kat. L0		
	2009		
Přechod na VŠ	29 Potravinářství, potravinářská chemie 53 Zdravotnictví 75 Pedagogika, učitelství, sociální péče	38 % (1.) 11 % (2.) 11% (3.)	
Přechod na VOŠ	53 Zdravotnictví 75 Pedagogika, učitelství, sociální péče 63 Ekonomika a administrativa	43% (1.) 32% (2.) 13% (3.)	

Další informace, souhrny i metodologii k tématu přechodu absolventů škol do terciárního vzdělávání jsou uvedeny na www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Vzdělávání a volba oboru** → v podkapitole **Přechod absolventů SŠ do terciéru**. Najdete zde porovnání úspěšnosti absolventů při přechodu na vyšší odborné a vysoké školy mezi jednotlivými skupinami oborů vzdělání, a to i podle kategorie vzdělání.

Informace v této kapitole vychází z publikací:

KLEŇHOVÁ, M. – VOJTĚCH, J.: *Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání* přijatých do terciárního studia – 2011. Praha: NÚOV, 2011. 84 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-55>).

---

⁴ Někteří absolventi se hlásili na vyšší odborné školy i na vysoké školy. Proto součet absolventů hlásících se do terciárního studia neodpovídá pouhém součtu absolventů hlásících se zvlášť na VOŠ a absolventů hlásících se na VŠ.

5. Shoda vzdělání a zaměstnání u absolventů

V této kapitole se podíváme na strukturu zaměstnanosti absolventů podle profesního členění. Pojem absolvent zde přitom bude představovat mladého člověka ve věkové skupině 20–24 let. Analyzované údaje vychází z výběrového šetření pracovních sil. Na základě odborného porovnání dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání lze z těchto dat získat také strukturu zaměstnanosti absolventů podle toho, jak moc se jejich vzdělání blíží vykonávanému zaměstnání – jedná se o určení tzv. shody mezi vzděláním a vykonávaným zaměstnáním.

5.1 Zaměstnanost mladých absolventů podle seskupení povolání

Mezi zaměstnanými absolventy ve věku 20–24 let pracovalo v roce 2009 **3,2 %** těch, co absolvovali některý z **oborů skupiny Osobní a provozní služby**, atď už na úrovni vyučení či maturity (9,1 tisíc z 284,5 tisíc zaměstnaných ve věku 20–24 let). Zatímco počet zaměstnaných absolventů s výučním listem se od roku 2005 snížil, u absolventů s maturitou byl trend opačný. Celkově však došlo mezi lety 2005 a 2009 ke zvýšení počtu zaměstnaných absolventů (ve věku 20–24 let) službových oborů vzdělání, a to o 16,3 %.

V roce 2009 bylo zaměstnáno přes **130 tisíc vyučených absolventů ve věku 20–24 let**, z toho **5,7 tisíc (tj. 4,3 %)** z nich mělo vzdělání v některém **ze službových oborů**. Od roku 2005 počet pracujících absolventů s výučním listem klesl o více než 16 %, v případě pracujících absolventů službových oborů tento pokles činil dokonce 19,8 %.

Zaměstnaných **absolventů s maturitou** (věk 20–24 let) bylo v roce 2009 **153,7 tisíc** a jejich počet od roku 2005 mírně klesl. Absolventi **službových oborů s maturitou** (**3,5 tisíc**) tvořili 2,25 % pracujících absolventů s maturitní zkouškou a jejich počet od roku 2005 několikanásobně vzrostl.

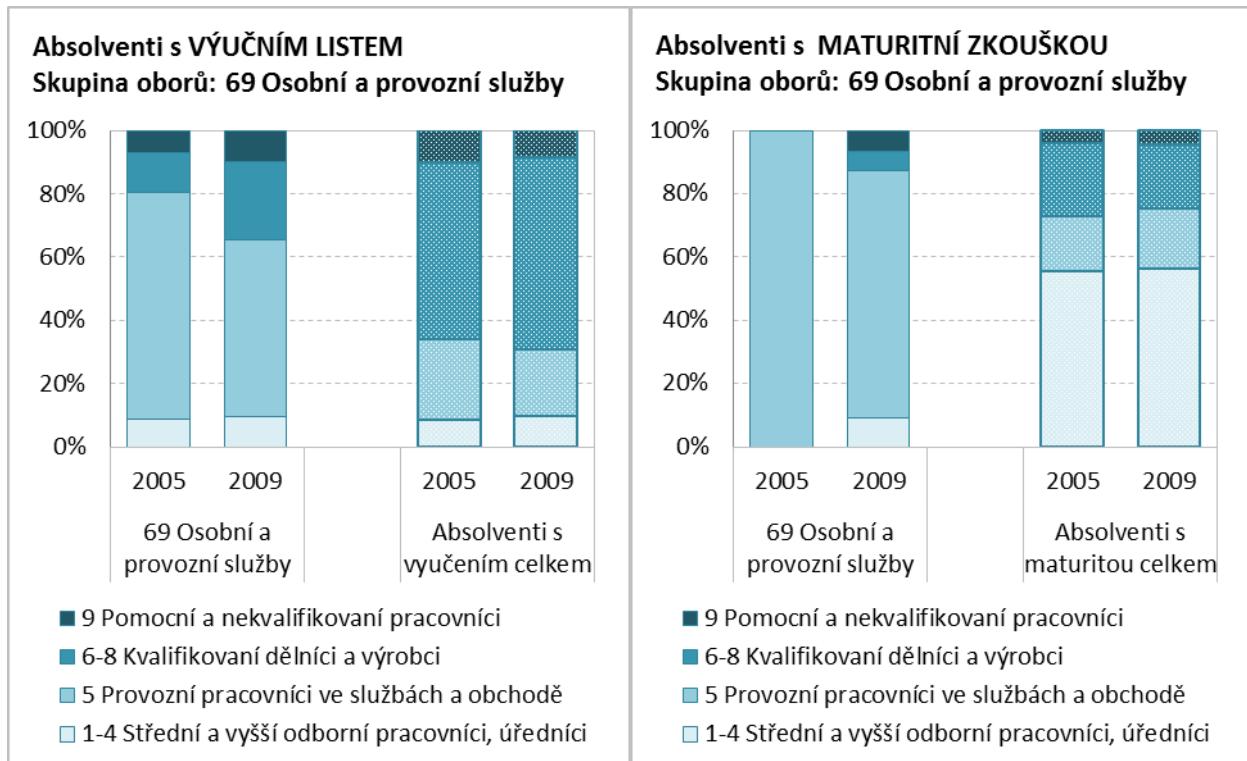
Tab. 5.1: Počet pracujících absolventů s vyučením a maturitou ve věku 20–24 let

Absolventi 20-24 let	Vyučení		Maturanti		Vyučení + maturanti	
	Skup. 69	Celkem	Skup. 69	Celkem	Skup. 69	Celkem
2005	7 070	157 101	782	156 943	7 852	314 044
2009	5 672	130 818	3 460	153 673	9 132	284 491
rozdíl	-1 399	-26 283	2 678	-3 270	1 280	-29 552
změna (%)	-19,8%	-16,7%	342,4%	-2,1%	16,3%	-9,4%

Absolventi službových oborů s výučním listem pracují v **56 %** v profesích souhrnně označovaných jako **Provozní pracovníci ve službách a obchodě**, což správně odpovídá jejich úrovni i charakteru vzdělání, přitom v roce 2005 se jednalo až o 72 % z nich. Téměř čtvrtina absolventů službových oborů (24 %) pak v roce 2009 pracovala v profesích Kvalifikovaní dělníci a výrobci.

Absolventi službových oborů s maturitní zkouškou pak nejčastěji pracují ve skupinách profesí **Provozní pracovníci ve službách a obchodě (79 %)**, což se také shoduje s jejich vzděláním.

Obr. 5.1 a 5.2: Struktura pracujících absolventů s vyučením a s maturitou ve věku 20–24 let z hlediska profesního členění

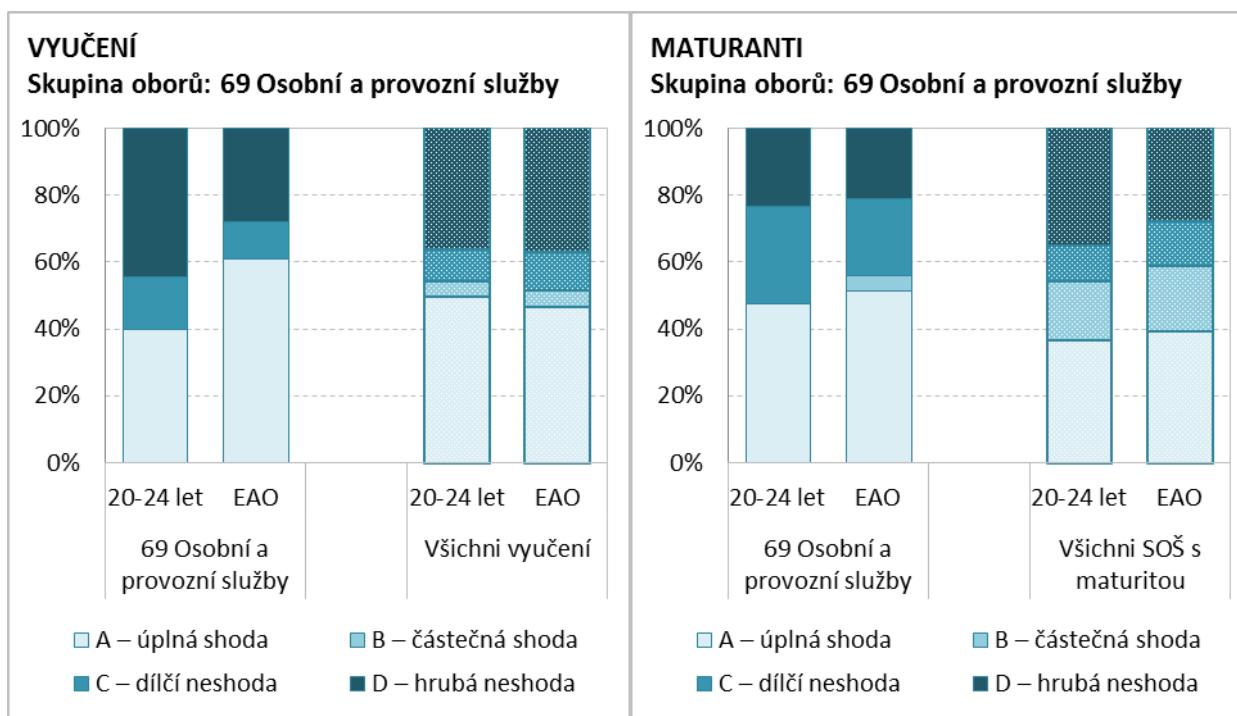
5.2 Shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání

Na základě dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání došlo k rozdělení zaměstnaných do čtyř skupin – úplná shoda, částečná shoda, dílčí neshoda a hrubá neshoda. Pro posouzení toho, jaký podíl zaměstnaných absolventů pracuje zcela mimo svůj obor, je vypovídající právě hodnota hrubé neshody.

Vyučení celkem (bez věkového rozlišení) dosahují poměrně vysokých hodnot úplné shody (47 %), u absolventů ve věku 20–24 let je to téměř 50 %. Na druhou stranu je vysoký také podíl těch, kteří pracují v hrubé neshodě se svým získaným vzděláním (37 %, u absolventů 36 %). U absolventů službových oborů s vyučním listem je však situace trochu jiná.

Vyučení ze skupiny oborů **69 Osobní a provozní služby** mají celkem **vysokou míru úplné shody** mezi vzděláním a zaměstnáním (61 %), ovšem to neplatí pro mladé zaměstnance ve věku 20–24 let. Tato skupina pracuje ve shodě se svým dosaženým vzděláním jen ve 40 % případů. Naopak až **44,5 % absolventů službových oborů vzdělání s vyučením pracuje v úplně odlišném zaměstnání, než by odpovídalo jejich vzdělání**. To je přibližně o 8 % více, než u mladých absolventů ve věku 20–24 let celkem, bez rozlišení dosaženého vzdělání.

Obr. 5.3 a 5.4: Shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání – struktura absolventů

Pozn.: EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo; bližší označení kategorií A – úplná shoda, B – částečná shoda, C – dílčí neshoda, D – hrubá neshoda lze najít v níže uvedených odkazech.

Tab. 5.2: Podíl absolventů, jejichž zaměstnání je zcela odlišné od získaného vzdělání

% hrubá neshoda	Vyučení (20-24 let)		Maturanti (20-24 let)	
	Skup. 69	Všichni vyučení	Skup. 69	Všichni maturanti
2005	25,0%	33,5%	x	31,0%
2009	44,5%	36,2%	23,2%	35,3%

Na **maturitní úrovni** se shoda mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním posuzuje obtížněji, protože klasické maturitní vzdělávání nesměřuje tak jednoznačně k uplatnění v konkrétních skupinách profesí, a tudíž jsou hranice pro určování shody volnější. Proto mezi maturanty na trhu práce najdeme více zastoupeny ty, kteří pracují v částečně shodě či dílčí neshodě s vystudovaným oborem vzdělání, než je tomu u vyučených.

Zatímco u vyučených je míra shody mezi vzděláním a zaměstnáním nepatrně vyšší u absolventů než u zaměstnaných celkem, u maturantů je to naopak. V **úplné nebo částečné shodě** se svým vzděláním pracuje téměř 59 % maturantů bez rozlišení věku, ovšem u absolventů ve věku 20–24 let je to 54 %. Podobně mezi ekonomicky aktivním obyvatelstvem s maturitní zkouškou je 28 % těch, co spadají do kategorie **hrubá neshoda**, v případě absolventů ve věku 20–24 let je to dokonce 35 %. Třetina mladých maturantů tedy pracuje zcela mimo svůj obor.

Ve skupině oborů **69 Osobní a provozní služby** dosahuje podíl maturantů, kteří pracují **ve shodě** s vystudovaným oborem, celkem 52 %. Absolventi **službových oborů s maturitou** (ve věku 20–24 let) pak **ve shodě** se získaným vzděláním pracují ve 43 % případů, dalších 29 % z nich je zaměstnáno alespoň v dílčí neshodě mezi vzděláním a zaměstnáním a **zcela mimo**

svůj obor pracuje 23 % těchto absolventů. Hodnoty hrubé neshody u absolventů **službových oborů s maturitní zkouškou jsou tedy o 12 % nižší než u absolventů** (ve věku 20–24 let) celkem, bez rozlišení dosaženého vzdělání.

Další informace, souhrny i metodologie k tématu shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním jsou uvedeny na www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Využití vzdělání** → v podkapitole **Shoda vzdělání a zaměstnání**. Najdete zde porovnání shody mezi jednotlivými skupinami oborů vzdělání, a to pro kategorie zaměstnaných absolventů **ve věku 20–29 let** – zvlášť pro [vyučené](#) a pro [maturanty](#).

Informace v této kapitole vychází z publikací:

DOLEŽALOVÁ, G. – VOJTĚCH, J.: *Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání – 2009*. Praha: NÚOV, 2010. 51 stran

(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-53>) a

VOJTĚCH, J. – DOLEŽALOVÁ, G.: *Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání – 2005*. 1. vydání. Praha: NÚOV, 2006, 44 stran

(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-10>).

6. Pohled absolventů škol na své uplatnění v oboru

Předchozí kapitola se věnovala posouzení shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním, které vycházelo z odborného porovnání údajů o vzdělání a o vykonávané profesi mezi zaměstnanými osobami. Teď se na podobnou problematiku podíváme z pohledu absolventů. Představíme si totiž některé výsledky dotazníkového šetření mezi absolventy středních škol po třech letech od ukončení školy.

V dotazníkovém šetření odpovídali také absolventi oborů ze skupiny 69 Osobní a provozní služby, ovšem jen na úrovni vyučených. Proto jsou údaje za absolventy s maturitou uváděny pouze za všechny absolventy, bez rozlišení oborového zaměření.

6.1 Uplatnění absolventů v oboru

Absolventi byli dotazováni, zda chtěli na konci studia začít pracovat ve vystudovaném nebo příbuzném oboru, nebo v úplně odlišném oboru vzdělání. Podobně také, zda v současnosti (po třech letech od absolvování) pracují ve vystudovaném či příbuzném oboru, či v jiném oboru. Posouzení, zda se jedná o zaměstnání mimo obor, je však subjektivní, protože každý absolvent má trochu jiné hranice pohledu na to, co je ještě práce v příbuzném oboru a co už je práce v jiném než vystudovaném oboru.

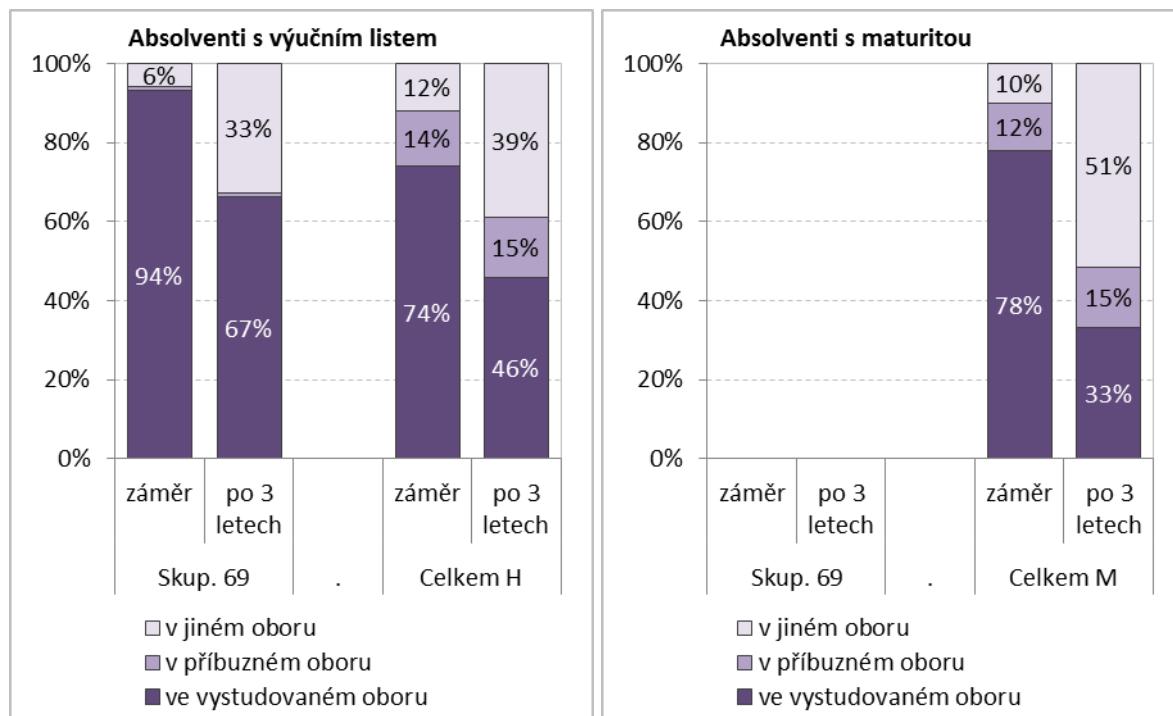
Z výsledků šetření je zřejmé, že zájem absolventů středních škol uplatnit se po ukončení studia ve vystudovaném oboru byl celkem vysoký. Absolventi v kategorii **středního vzdělání s výučním listem** projevili v závěru studia **v 74 % zájem uplatnit se ve vystudovaném oboru**. Přibližně 14 % z nich předpokládalo, že si najde pracovní uplatnění v příbuzném oboru, a jen 12 % mělo v úmyslu odejít za prací do jiného oboru. Oproti tomu **absolventi službových oborů s výučním listem** (tedy hlavně kadeřníci a kadeřnice) měli po skončení školy **zájem pracovat v oboru v 94 %** (viz obr. 6.1), to je **nejvíce ze všech dotazovaných absolventů**.

S odstupem tří let od ukončení studia se však **podíl vyučených pracujících v oboru** pohybuje na celkové úrovni 46 %, u **službových oborů pak 67 %**. Podíl vyučených, kteří se uplatnili v jiném než vystudovaném oboru, dosáhl 39 %, u oborů ve službách pak jen 33 %. **Vyučení absolventi ve službách tedy po 3 letech z jedné třetiny pracují mimo obor, naopak dvě třetiny z nich pracují přímo ve vystudovaném oboru.** Podíl těch, co pracují v příbuzném oboru, je zanedbatelný.

V kategorii **středního vzdělání s maturitní zkouškou** dosáhl podíl budoucích absolventů, kteří měli v úmyslu zahájit pracovní dráhu ve vystudovaném oboru, v průměru 78 %. Přibližně 12 % se chtělo uplatnit v příbuzném oboru a jen 10 % přepokládalo, že odejdou do jiného oboru. Ve skutečnosti však po 3 letech od ukončení studia dosáhl podíl absolventů s maturitou pracujících v oboru 33 %, dalších 15 % pak pracuje alespoň v příbuzném oboru. Výsledný podíl absolventů, kteří se (v rámci sledovaného vzorku) uplatnili mimo svůj vystudovaný obor, dosáhl 51 %. Mezi absolventy existují rozdíly podle zaměření jejich vzdělání, ale do šetření absolventů nebyli zapojeni absolventi maturitních službových oborů, proto tyto rozdíly nejdou z dostupných údajů určit.

Mezi záměrem pracovat ve vystudovaném oboru a skutečnou situací na trhu práce je tedy velký rozdíl. Z odpovědí absolventů však můžeme odvodit, že **absolventi službových oborů s výučním listem mají větší zájem pracovat ve vystudovaném oboru než absolventi s vyučením celkem a také jich větší podíl na trhu práce v oboru ve skutečnosti pracuje.**

Obr. 6.1 a 6.2: Porovnání uplatnění v oboru – záměr na konci studia a skutečné uplatnění 3 roky od ukončení studia (v % odpovědí)

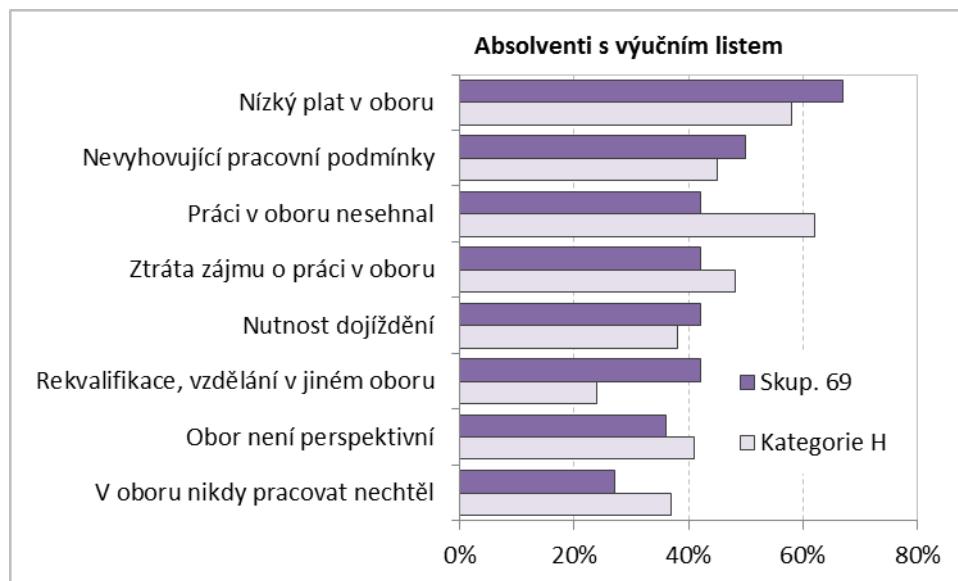

6.2 Důvody absolventů pro práci v jiném oboru

Ukázalo se, že určitý podíl absolventů, kteří původně měli zájem pracovat v oboru, nakonec pracuje v jiném nebo příbuzném oboru. Otázkou zůstává, co stojí za touto skutečností. Proč někteří absolventi rezignují na svůj záměr uplatnit se v oboru a využít tak získanou kvalifikaci? Vzhledem k tomu, že důvodů pro odchod do jiného oboru může být celá řada a mohou se vzájemně ovlivňovat a posilovat, mohli absolventi při uvádění důvodů práce v jiném oboru možnost vybrat více odpovědí.

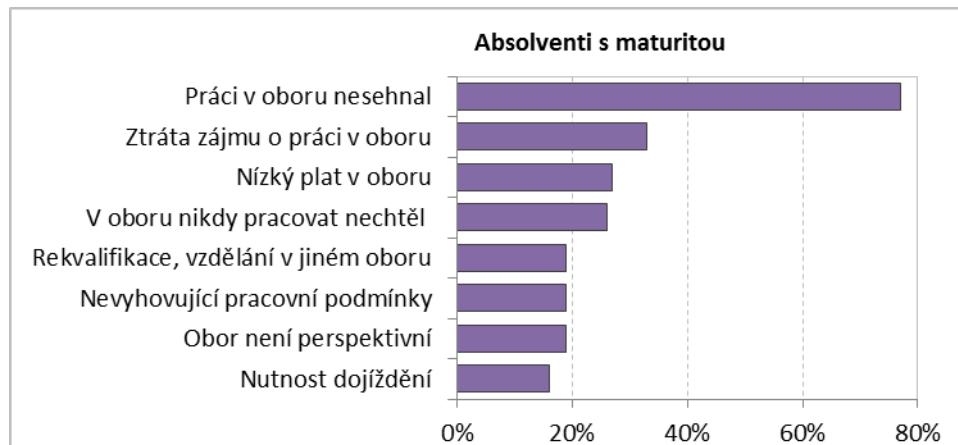
Mezi **vyučenými** absolventy ve skupině 69 Osobní a provozní služby jsou z pohledu absolventů nejfrekventovanějšími důvody odchodu do jiného oboru **nízký plat** (67 %) a **nevyhovující pracovní podmínky** (50 %). Až 42 % z těchto absolventů také uvádělo jako důvod, **že práci v oboru nesehnali**, ovšem je to podstatně menší podíl než v případě absolventů s výučním listem (62 %).

Obr. 6.3: Důvody pro práci v jiném oboru – absolventi s výučním listem

Pozn.: v % odpovědí rozhodně + spíše ano

Obr. 6.4: Důvody pro práci v jiném oboru – absolventi s maturitou

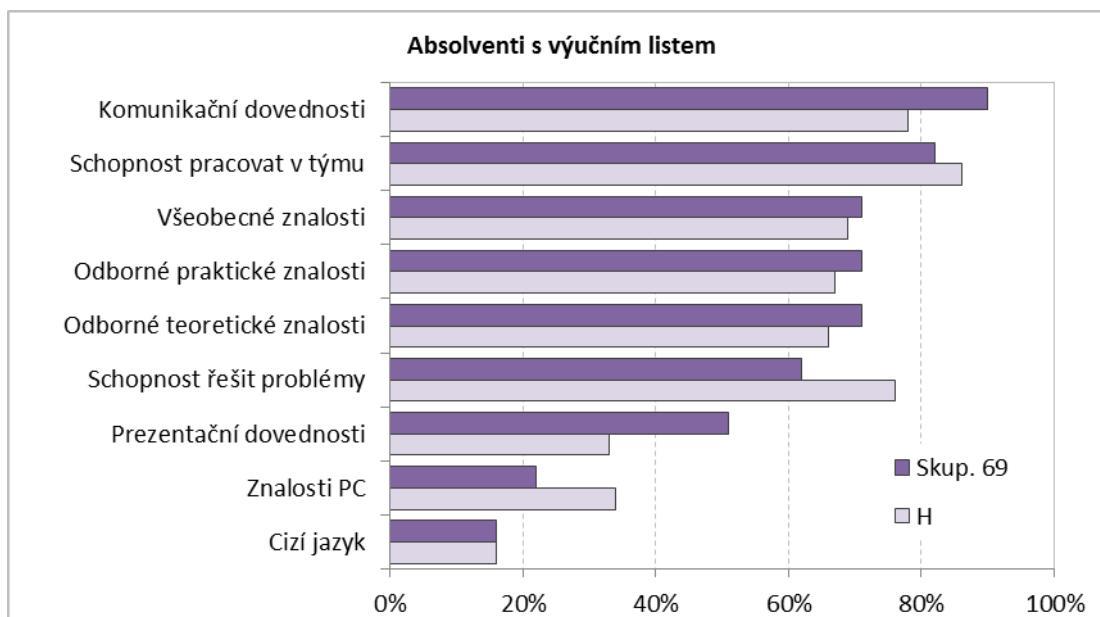

U absolventů na **maturitní úrovni** je nejčastěji uváděným důvodem pro odchod do jiného oboru tvrzení, že **absolvent práci v oboru nesehnal** (77 %). Tento důvod dominuje, protože další faktory (jako ztráta zájmu o práci v oboru, nízký plat, nezájem pracovat v oboru) označilo 33 % a méně absolventů s maturitní zkouškou.

6.3 Využití získaných dovedností z pohledu absolventů

Z pohledu vzdělávání je také přínosné zjistit, jaké získané kompetence absolventi ze svého pohledu v zaměstnání nejvíce využívají.

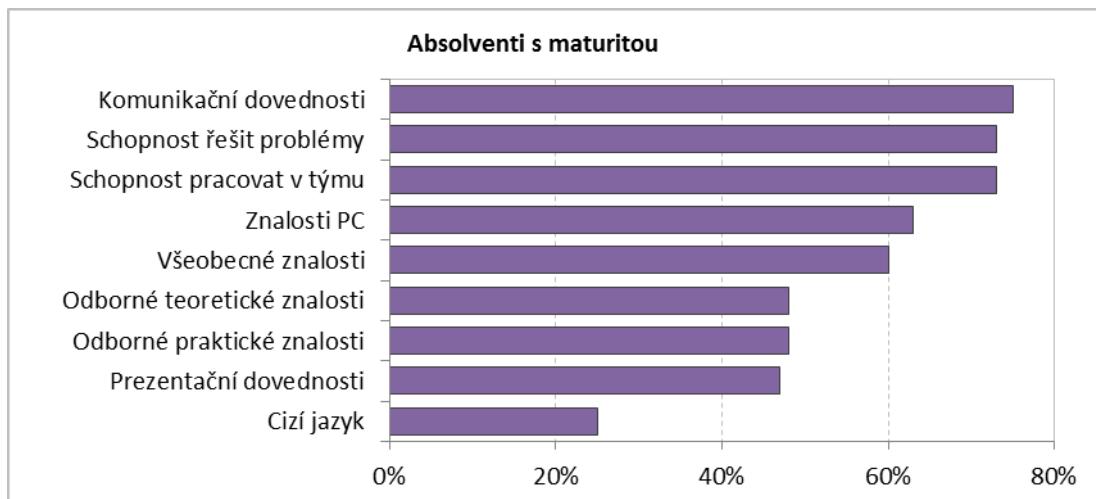
Obr. 6.5: Které dovednosti absolventi s výučním listem ve svém prvním zaměstnání rozhodně nebo spíše využili (% odpovědí)

Ze získaných výsledků vyplývá, že nejvíce využívanými kompetencemi v prvním zaměstnání u **absolventů službových oborů s výučním listem** jsou **komunikační dovednosti** (90 %) a **schopnost pracovat v týmu** (82 %). Téměř 71 % z těchto absolventů využilo v zaměstnání také jak **odborné teoretické a praktické dovednosti**, tak **všeobecné znalosti**. Potřebu odborných i všeobecných znalostí, komunikačních a prezentačních dovedností (51 %) označili absolventi službových oborů s výučním listem častěji než absolventi s výučním listem obecně.

Na maturitní úrovni vzdělání jsou podle absolventů podstatné z hlediska využití v prvním zaměstnání zejména **komunikační dovednosti** (75 %) a schopnosti **pracovat v týmu a řešit problémy** (obě 75 %). Přibližně 60 % absolventů také uvádělo, že v prvním zaměstnání využili nebo spíše využili počítačové a všeobecné znalosti.

Obr. 6.6: Které dovednosti absolventi s maturitou ve svém prvním zaměstnání rozhodně nebo spíše využili (% odpovědí)

Další informace, souhrny i metodologii k tématu můžete najít v publikacích věnovaných výsledkům z dotazníkového šetření absolventů škol uskutečněného v roce 2012. Doposud vyšla jedna publikace:

TRHLÍKOVÁ, J.: *Využití kvalifikace absolventů středních škol na trhu práce. Zpráva ze šetření absolventů škol.* Praha: NÚV, 2013. 38 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-74>).

V průběhu roku 2013 bude z tohoto šetření vydána další publikace, kterou budete moci najít na stránkách www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Publikace** → v podkapitole **Přechod absolventů ze škol na trh práce a do terciárního vzdělávání**. Najdete zde i starší publikace věnované přechodu absolventů škol na trh práce, které vycházely z dotazníkového šetření absolventů škol v minulých letech.

Stručné výtahy a souhrny k tématu přechodu absolventů na trh práce z pohledu samotných absolventů jsou uvedeny také na www.infoabsolvent.cz v sekci Absolventi a trh práce → v záložce **Využití vzdělání** → v podkapitole **Využívají absolventi škol své vzdělání** nebo v záložce **Vzdělávání a volba oboru** → v podkapitolách **Volba a vztah k oboru** a **Hodnocení vzdělání** (informace o spokojenosti absolventů s výběrem oboru a se získanými kompetencemi).

7. Potřeby a názory zaměstnavatelů na připravenost absolventů škol

V této kapitole budou představeny dílčí výsledky z dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli, ve kterém byly zjišťovány jejich personální potřeby, jejich názory na připravenost absolventů škol pro pracovní uplatnění či postoje k přijímání a nepřijímání absolventů škol. Uvedené výsledky se vztahují jen k těm zaměstnavatelům, jejichž působení souvisí převážně s osobními a provozními službami.

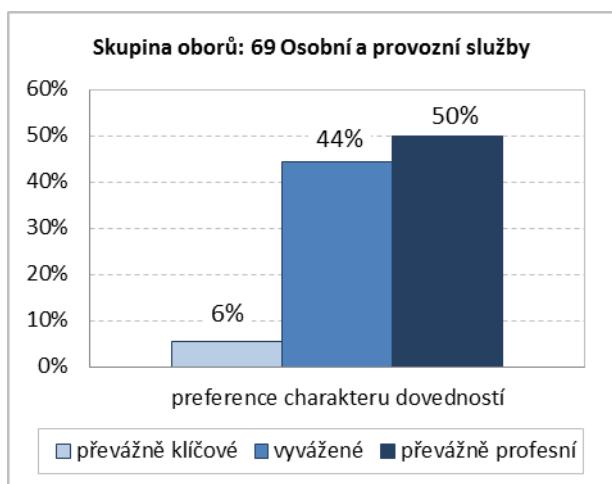
7.1 Požadované dovednosti u absolventů ze strany zaměstnavatelů

► Klíčové dovednosti, nebo odbornost?

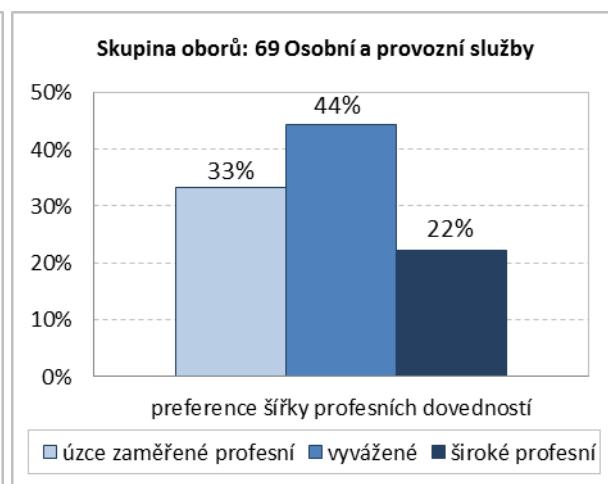
Pro plynulý přechod absolventů ze škol na trh práce je důležité, aby absolventi byli připraveni na zásadní požadavky a potřeby budoucích zaměstnavatelů, a jejich znalosti, schopnosti a dovednosti (tzv. kompetence) také co nejvíce odpovídaly očekávání potenciálních zaměstnavatelů. Kompetence lze přitom rozdělit na profesní a klíčové.

Profesní kompetence jsou úzce svázány s konkrétní odborností a jejich zvládnutí umožňuje, případně usnadňuje výkon určitých profesí či povolání. **Klíčové kompetence** jsou pojímány jako kombinace znalostí, dovedností a postojů, které všichni potřebují ke svému osobnímu naplnění a rozvoji, k aktivnímu občanství, sociálnímu začlenění i pro pracovní život.

Obr. 7.1: Preference zaměstnavatelů mezi profesními a klíčovými dovednostmi při přijímání nových pracovníků

Obr. 7.2: Míra šířky profesního záběru vhodná u nových pracovníků vzhledem k důležitosti pro firmu zaměstnavatele

Z výsledků šetření zaměstnavatelů plyne, že zaměstnavatelé v oblasti služeb (skupiny oborů 69 Osobní a provozní služby) nejčastěji **přikládají u zaměstnanců větší důležitost profesním dovednostem před klíčovými dovednostmi**. Zaměstnavatelé si uvědomují důležitost klíčových dovedností, ale projevuje se zde vliv oborového zaměření jednotlivých firem. I nadále velká část zaměstnavatelů preferuje více profesní vědomosti a dovednosti, neboť je považují za nezbytné pro výkon řady povolání (kadeřník, kosmetička, masér).

► Hluboké a úzké profesní dovednosti, nebo široké profesní dovednosti?

V odpověď zaměstnavatelů mírně převažovaly odpovědi preferující spíše široké profesní dovednosti nad odpověďmi zahrnujícími úzké a hluboké profesní dovednosti. **Hodnota celkového průměru 3,17** vypovídá o mírně větším důrazu kladeném na **úzce zaměřené profesní dovednosti**.

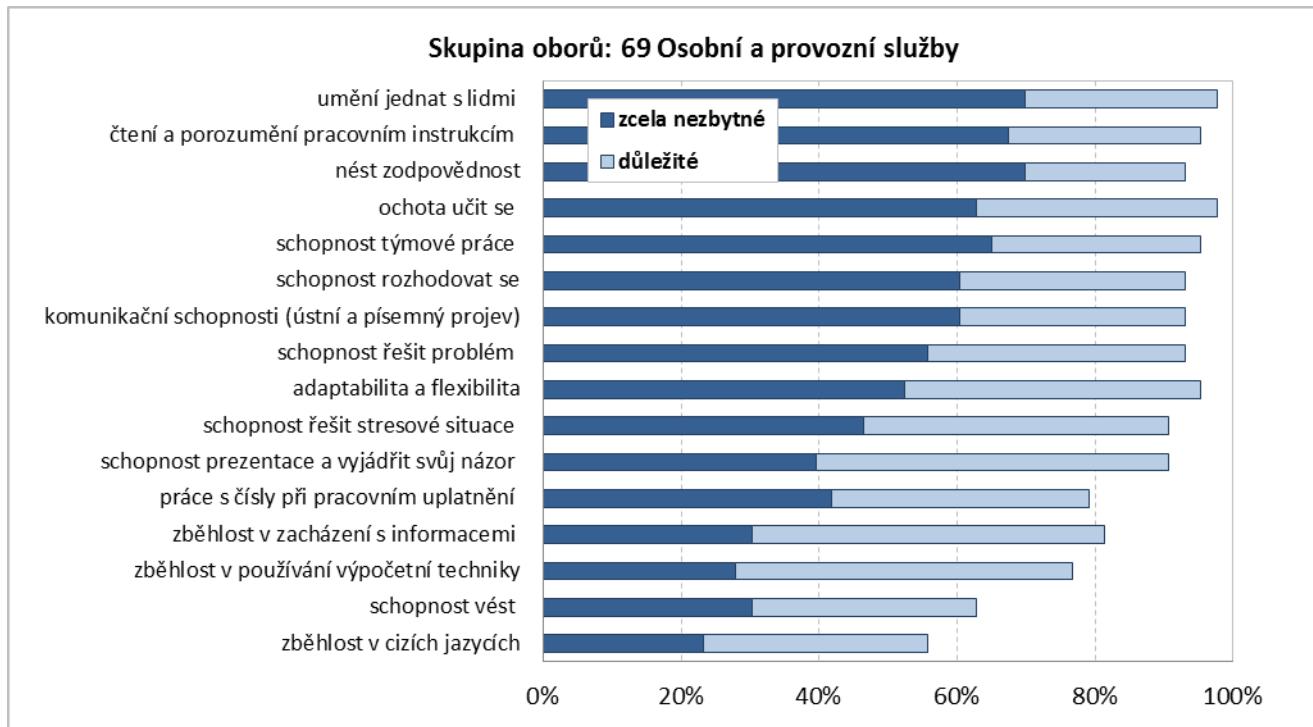
► Kompetence, které zaměstnavatelé považují za důležité

Nároky zaměstnavatelů souvisí s dosaženým vzděláním pracovníků, tzn., že **s rostoucí úrovni vzdělání přikládají zaměstnavatelé jednotlivým kompetencím větší význam**. Jako

nejdůležitější znalosti, dovednosti a schopnosti zaměstnavatelé v oblasti osobních a provozních služeb označili:

- umění jednat s lidmi
- čtení a porozumění pracovním instrukcím
- schopnost nést odpovědnost
- ochotu učit se

Obr. 7.3: Důležitost klíčových kompetencí podle zaměstnavatelů (v % odpovědí)

Pozn.: Řazeno podle váženého průměru, tj. celkové důležitosti.

Nejnižší požadavky na vybavenost klíčovými dovednostmi mají zaměstnavatelé na **zaměstnance se středním vzděláním s vyučním listem**. Vyplývá to už ze samotného charakteru pozic, které tito pracovníci nejčastěji zastávají (provozní pracovníci ve službách). Očekávají od nich zejména schopnost **umění jednat s lidmi**. Dále také **schopnost týmové práce a čtení a porozumění pracovním instrukcím**.

Na **zaměstnance se středním odborným vzděláním s maturitou** jsou kladen vyšší nároky. Souvisí to s charakterem pracovních pozic, které bývají obsazovány těmito pracovníky. Jde o pozice, které jsou spojeny s požadavky na větší samostatnost, zodpovědnost, schopnost se rozhodovat a řešit problém. Největší důraz je kladen na **schopnost nést odpovědnost**. Dále na **schopnost týmové práce, čtení a porozumění pracovním instrukcím a ochotu učit se**.

Nejvyšší úroveň vybavenosti klíčovými kompetencemi očekávají zaměstnavatelé od **pracovníků s vysokoškolským vzděláním**. Všechny klíčové kompetence hodnotí v případě vysokoškoláků jako zcela nezbytné nebo důležité. Nejvíce jsou zdůrazňovány **schopnost rozhodovat se a komunikační schopnosti**. Za relativně nejméně důležité kompetence označili zaměstnavatelé **zběhlost v cizích jazycích a práce s čísly při pracovním uplatnění**.

Informace o tom, jak zaměstnavatelé hodnotí důležitost vybraných klíčových kompetencí, naleznete na stránce [Důležitost kompetencí pro zaměstnavatele v jednotlivých sektorech národního hospodářství](#)⁵ na www.infoabsolvent.cz, údaje jsou uvedeny na úrovni sektorů, ve kterých zaměstnavatelé převážně působí.

► Klíčové kompetence, na jejichž rozvoj by se měly školy více zaměřit

Zaměstnavatelé měli možnost vyjádřit se také k tomu, na jaké klíčové kompetence by se podle nich měly školy více zaměřit. I když se předpokládá, že v odpovědích zaměstnavatelů se promítají právě jejich vlastní zkušenosti, odpovědi se nemusí vztahovat jenom k danému odvětví, ve kterém firmy působí. Otázka byla definována obecně a zaměstnavatelé měli možnost vyjádřit se ke všem úrovním vzdělání.

Nejvyšší požadavky na rozvoj klíčových dovedností mají zaměstnavatelé u **vzdělávání vyučených**, z čehož se dá usoudit, že právě u absolventů s vyučením spatřují největší nedostatky v oblasti klíčových dovedností. Deklarována je zejména potřeba zaměřit pozornost více na rozvoj **umění jednat s lidmi** a také **schopnosti řešit problém**. Další výrazný podíl zaměstnavatelů požaduje zlepšení přípravy směřující k rozvoji schopnosti **nést odpovědnost**.

Tab. 7.1: Klíčové kompetence, na jejichž rozvoj by se měly školy více zaměřit (v % odpovědí)

klíčové kompetence	vyučení	střední s maturitou	VŠ	celkem
umění jednat s lidmi	77,8%	72,2%	66,7%	72,2%
nést zodpovědnost	72,2%	61,1%	55,6%	63,0%
schopnost řešit stresové situace	61,1%	61,1%	61,1%	61,1%
schopnost řešit problém	77,8%	50,0%	55,6%	61,1%
schopnost rozhodovat se	66,7%	55,6%	44,4%	55,6%
schopnost týmové práce	66,7%	61,1%	38,9%	55,6%
ochota učit se	66,7%	55,6%	38,9%	53,7%
zběhlost v cizích jazycích	27,8%	77,8%	44,4%	50,0%
komunikační schopnosti (ústní a písemný projev)	61,1%	50,0%	38,9%	50,0%
schopnost prezentace a vyjádřit svůj názor	50,0%	44,4%	44,4%	46,3%
zběhlost v zacházení s informacemi	50,0%	38,9%	38,9%	42,6%
adaptabilita a flexibilita	44,4%	33,3%	44,4%	40,7%
práce s čísly při pracovním uplatnění	38,9%	55,6%	22,2%	38,9%
čtení a porozumění pracovním instrukcím	44,4%	50,0%	22,2%	38,9%
schopnost vést	22,2%	44,4%	44,4%	37,0%
zběhlost v používání výpočetní techniky	50,0%	33,3%	27,8%	37,0%
jiné	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Firmy působící v oblasti služeb u **studentů maturitních oborů** doporučují více zaměřit pozornost na zlepšení **zběhlosti v cizích jazycích** a **umění jednat s lidmi**. Pozornost doporučují zaměřit i na rozvoj **schopnosti řešit stresové situace**, schopnosti **nést zodpovědnost** a **schopnosti týmové práce**.

⁵ Dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/TematickyKatalog/DStranka.aspx?KodStranky=4.1.01>

V případě **vysokoškoláků** figuruje na předních místech nutnost většího rozvoje schopnosti umění jednat s lidmi a schopnosti řešit stresové situace. Značný důraz je kladen také na rozvoj schopnosti **nést odpovědnost a schopnosti řešit problém**.

7.2 Charakteristiky přijímání absolventů do zaměstnání z pohledu zaměstnavatelů

► Kritéria ovlivňující přijetí pracovníka s praxí a absolventa

Zaměstnavatelé působící v oblasti služeb kladou při **přijímání absolventů** nejvíce důraz na:

- zájem o práci a chuť pracovat
- požadované vzdělání
- odbornou kvalifikaci
- pracovitost, pracovní nasazení

V případě pracovníků s pracovními zkušenostmi rozhoduje především zájem o práci, pracovní nasazení a charakter předchozí praxe a profesní zkušenosti. Na požadované vzdělání kladou firmy větší důraz v případě absolventů, u pracovníků s praxí je důležitější předchozí praxe než vzdělání.

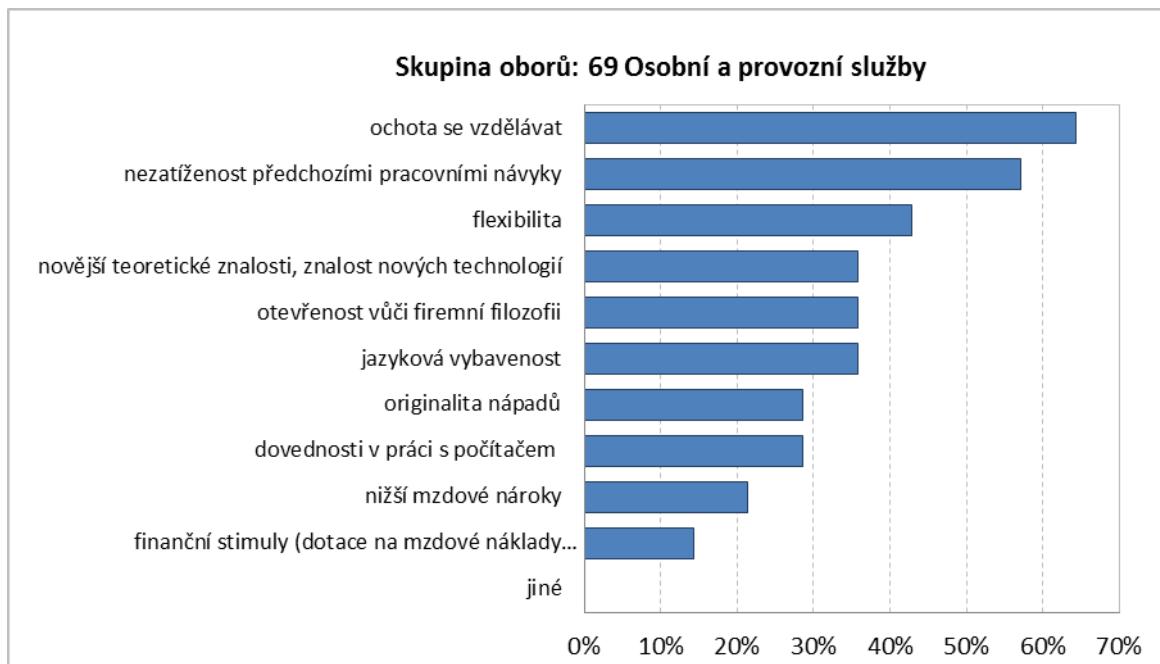
Tab. 7.2: Kritéria pro přijetí zaměstnanců (podíl získaných odpovědí)

Kritéria pro přijetí zaměstnanců (podíl firem s tímto požadavkem)			
u absolventů	u pracovníků s praxí		
zájem o práci, chuť pracovat	80,0%	zájem o práci, chuť pracovat	86,7%
požadované vzdělání	80,0%	pracovitost, pracovní nasazení	86,7%
odborná kvalifikace, orientace v oboru	73,3%	předchozí praxe, profesní zkušenosti	80,0%
pracovitost, pracovní nasazení	73,3%	samostatnost	80,0%
flexibilita	73,3%	komunikativnost	80,0%
důslednost	73,3%	ochota nést odpovědnost	80,0%
komunikativnost	66,7%	odborná kvalifikace, orientace v oboru	73,3%
ochota nést odpovědnost	66,7%	flexibilita	73,3%
samostatnost	60,0%	důslednost	73,3%
ochota dále se vzdělávat	60,0%	reference	60,0%
schopnost týmové práce	60,0%	ochota dále se vzdělávat	60,0%
znalost jazyků	53,3%	schopnost týmové práce	60,0%
reference	40,0%	požadované vzdělání	53,3%
řidičské oprávnění	26,7%	znalost jazyků	33,3%
předchozí praxe, profesní zkušenosti	20,0%	řidičské oprávnění	33,3%
jiné	0,0%	jiné	0,0%

► Proč zaměstnavatelé přijímají absolenty škol?

Většina firem působících v oblasti služeb se přijímání absolventů nevyhýbá, podle výsledků šetření v mnoha případech jsou absolventi dokonce preferováni (v 40 %).

Obr. 7.4: Důvody přijímání absolventů škol z pohledu zaměstnavatelů

Hlavním důvodem firem pro rozhodnutí přijmout absolventy je jejich **ochota se dále vzdělávat** a jejich **nezatíženost předchozími pracovními návyky**. Zaměstnavatelé oceňují také jejich flexibilitu, novější teoretické znalosti a znalosti nových technologií, otevřenosť vůči firemní filozofii (ochota přijímat názory a postoje dané firmy), ale i jejich jazykovou vybavenost. Domnívají se také, že absolventi mají originální nápady a dostatečné dovednosti v práci s počítačem.

Méně častými důvody jsou nižší mzdové nároky a případné finanční stimuly (dotace na mzdové náklady poskytované úřadem práce).

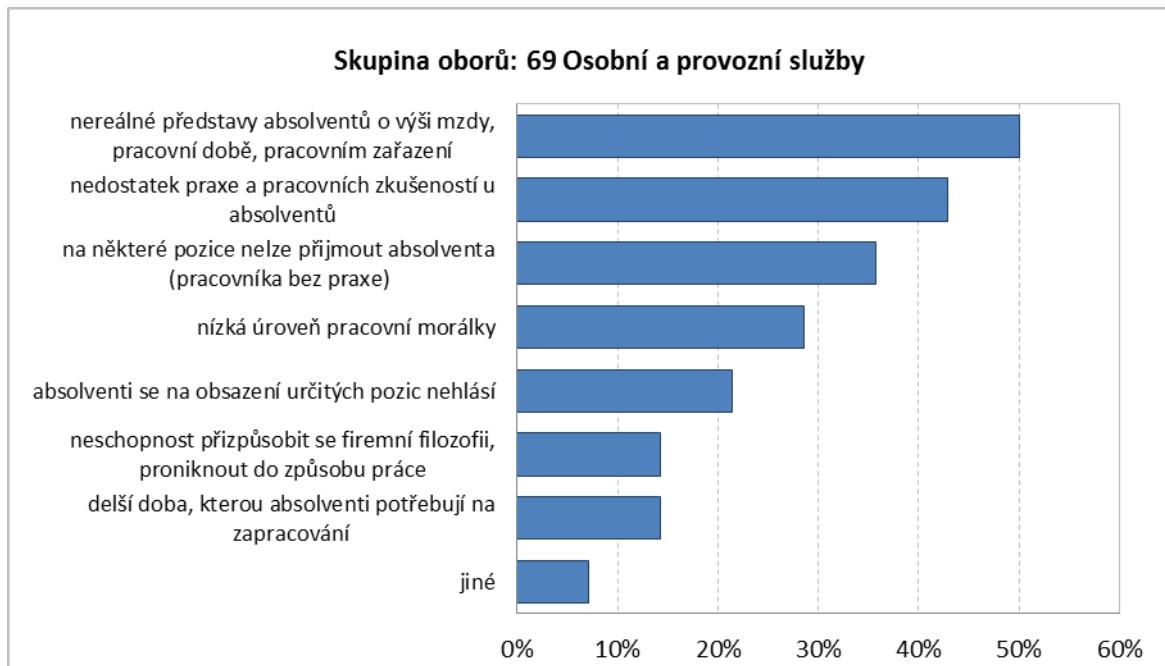
► Jaké jsou důvody nepřijímání absolventů?

Ačkoli významná část firem je otevřená přijímání absolventů, část zaměstnavatelů se přesto absolventům spíše vyhýbá (7 %).

Hlavními důvody, proč zaměstnavatelé nepřijímají absolventy škol, jsou **nereálné představy absolventů o výši mzdy, pracovní době nebo pracovním zařazení**. Firmy považují za častý důvod k nepřijetí absolventa také **nedostatek praxe a pracovních zkušeností**. Část zaměstnavatelů se domnívá, že **na některé pozice ani nelze absolventa přijmout**, protože pro výkon dané profese je nezbytná praxe.

Několik zaměstnavatelů má zkušenost s **nízkou úrovní pracovní morálky absolventů** a z toho důvodu se jejich přijetí spíše vyhýbá. Také několik zaměstnavatelů uvádí, že **absolventi o jisté pracovní pozice nejeví zájem** a nehlásí se na ně. Spíše okrajově se stává, že firma absolventy nepřijme kvůli jejich neschopnosti přizpůsobit se firemní filozofii či proniknout do způsobu práce nebo delší době, kterou absolventi potřebují na zapracování.

Obr. 7.5: Důvody nepřijímání absolventů škol z pohledu zaměstnavatelů

► Poptávka po profesích či oborech vzdělání na trhu práce

Nedostatek pracovníků určitých profesí pociťuje 57 % firem z oblasti provozních a osobních služeb.

Zaměstnavatelé byli požádáni, aby se pokusili stanovit obory vzdělání, po kterých bude podle jejich názoru na trhu práce poptávka v dalších letech. Měli možnost vyjádřit se k více oborům, a to nejen z odvětví, ve kterých působí. Do jisté míry se zde projevuje přímá vazba mezi oborovým zaměřením firem a profesemi, po kterých bude v příštích letech poptávka.

Tab. 7.3: Které profese/obory považují zaměstnavatelé za perspektivní?

Za profese, po kterých bude v příštích letech vyšší poptávka, lze podle vyjádření zaměstnavatelů označit především **instalatéry a údržbáře**, **pracovníky IT** (uváděno informační technologie, výpočetní technika), **zedníky** a **řemeslníky** různého charakteru (nebyli přesněji specifikováni).

Informace v této kapitole vychází z dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli, které uskutečnil Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu VIP Kariéra II – KP v roce 2012. Některé výsledky z tohoto šetření již byly zpracovány a vydány v publikaci DOLEŽALOVÁ, G. - VOJTĚCH, J.: *Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v sekundárním sektoru*. Praha: NÚV, 2013 (dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-79>). V roce 2013 vznikne ještě publikace za terciární sektor a výsledky za kvartér pak v roce 2014. Všechny publikace budou umístěny také na stránkách www.infoabsolvent.cz v sekci Absolventi a trh práce → v záložce Publikace → v [Potřeby trhu práce, uplatnění absolventů škol na trhu práce](#).

perspektivní profese či obory vzdělání	počet
instalatér, údržbář	4
pracovník IT, výpočetní techniky	3
zedník	3
řemeslník (obecně)	3
psychologie	2
strojní mechanik, zámečník	2
obráběč kovů	2
zdravotnický pracovník	2

Další informace, souhrny i metodologie k tématu potřeb zaměstnavatelů jsou uvedeny také na www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Požadavky zaměstnavatelů** → v podkapitole **Kompetence důležité pro zaměstnání** a **Charakteristiky přijímání do zaměstnání**.

8. Trh práce a zaměstnanost v ČR a EU

Pro komplexní pohled na potřeby trhu práce je potřeba se podívat i na dlouhodobější vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích či profesních skupinách. Ten totiž může napovědět, jak se může zaměstnanost v dílčím segmentu vyvíjet dál. Národní ústav pro vzdělávání má zpracovanou obsáhlou studii zaměřenou na analýzy změn trhu práce v ČR a EU a nastínění možného vývoje potřeb na trhu práce v ČR.

Výchozí publikace:

LEPIČ, M., KOUCKÝ J.: *Kvalifikační potřeby trhu práce - Analýzy proměn trhu práce v ČR a EU, jejich trendy a faktory a projekce vývoje kvalifikačních potřeb pracovního trhu v ČR*. Praha: NÚV, 2012. 80 stran,
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-79>).

Kromě této publikace byly vytvořeny také reporty za 24 hospodářská odvětví a za 60 profesních seskupení. Všechny tyto materiály lze nalézt na stránkách www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Zaměstnanost** → v podkapitole **Vývoj zaměstnanosti v ČR a EU**.

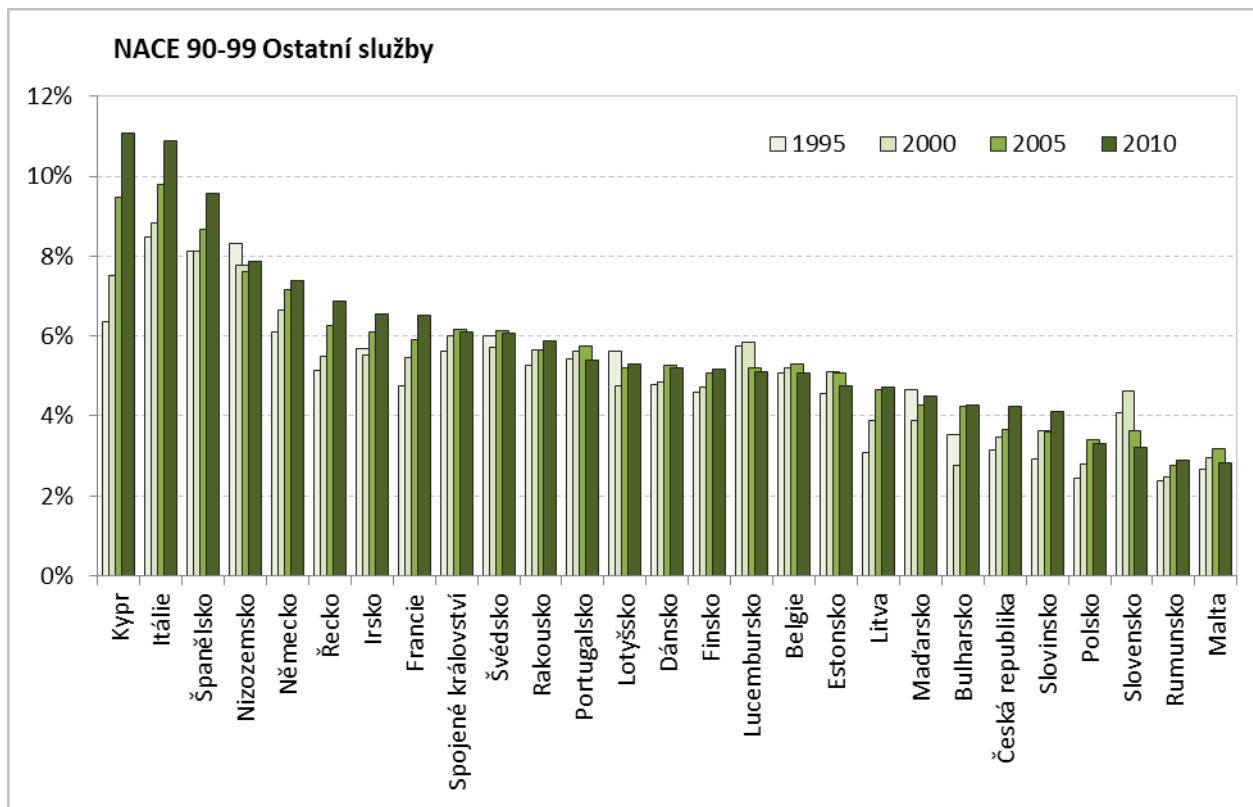
8.1 Zaměstnanost podle odvětví

Téměř 86 % zaměstnaných z profesní skupiny **Kadeřníci, kosmetici, maséři apod.** pracuje v odvětví **Ostatní služby**. Jak se tedy vyvíjela zaměstnanost v odvětví Ostatní služby? Od roku 1995 se zvýšil počet pracovníků v odvětví **Ostatní služby** o více než 57 tisíc, tedy téměř o 36 %, a v roce 2010 v něm tak v ČR bylo zaměstnáno 219 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti vzrostl oproti roku 1995 z 3,1 % na **4,2 %**. I přes tento nárůst je v porovnání s ostatními zeměmi EU podíl odvětví **Ostatní služby** na celkové zaměstnanosti v ČR **výrazně podprůměrný**, neboť v průměru EU činí stejný údaj něco málo přes 6,7 % z celkové zaměstnanosti.

► **Vývoj do roku 2020**

Nárůst počtu zaměstnaných bude v tomto odvětví v ČR pokračovat i v příštích letech. V roce 2020 by podle prognóz mělo být zaměstnáno v odvětví Ostatní služby 236 tisíc osob, což je o 17 tisíc více než v roce 2010. Neznamená to však, že během příštích let bude potřeba obsadit pouze těchto 17 tisíc nových pracovních míst. V odvětví totiž do roku 2020 v důsledku odchodu do důchodu opustí své pracovní místo zhruba 32 tisíc osob. Do roku 2020 bude tedy v České republice v odvětví Ostatní služby potřeba nově obsadit až zhruba 49 tisíc pracovních míst. Skutečný počet uvolněných míst však bude v reálu nižší, ať už vlivem zvýšení věku odchodu do důchodu nebo vyšší zaměstnanosti důchodců.

Obr. 8.1: Podíl zaměstnaných v daném odvětví v zemích EU

Pro podrobnější údaje o vývoji struktury zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích se podívejte na stránku <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-4-02>, kde si můžete vybrat odvětví, které Vás zajímá.

8.2 Zaměstnanost podle profesních skupin

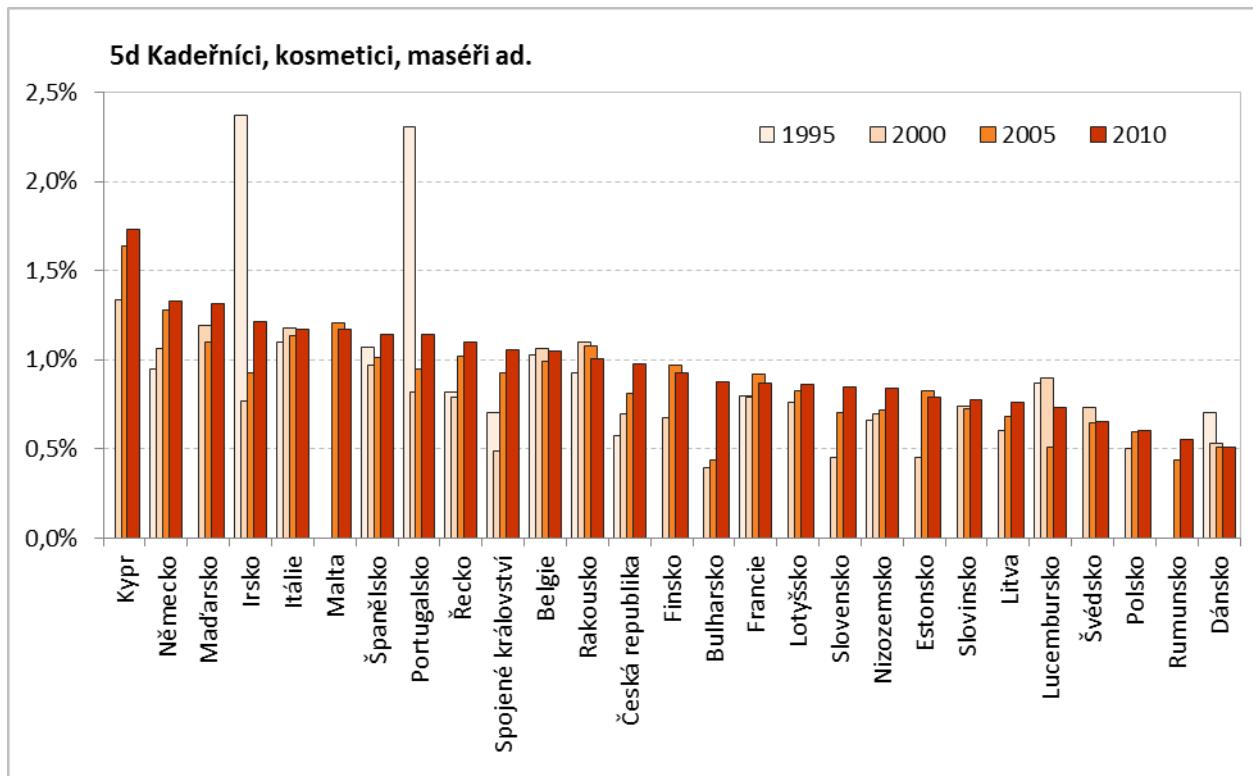
Téměř 20 % zaměstnaných v odvětví **Ostatní služby** představuje profesní skupina **Kadeřníci, kosmetici, maséři apod.** V roce 2010 bylo v ČR zaměstnáno více než 50 tisíc osob v profesní skupině **Kadeřníci, kosmetici, maséři apod.**, což je o 16 tisíc více než v roce 2000. Podíl této profesní skupiny na celkové zaměstnanosti v ČR se za uvedené období zvýšil z 0,7 % na 1,0 %. V celé EU 27 tvořily v roce 2010 osoby s touto profesní skupinou 1,1 % ze všech zaměstnaných.

► Vývoj do roku 2020

Lze očekávat, že změny ve struktuře odvětví, které nastanou v ekonomice ČR do roku 2020 společně s vnitřní změnou profesních struktur uvnitř jednotlivých odvětví, způsobí další zvýšení počtu zaměstnaných osob s touto profesní skupinou. V roce 2020 bude v ČR zaměstnáno téměř 55 tisíc lidí jako Kadeřníci, kosmetici, maséři apod., tedy téměř o 5 tisíc více než v roce 2010. Neznamená to však, že během příštích let bude potřeba obsadit pouze těchto 5 tisíc nových pracovních míst. Do roku 2020 totiž v důsledku odchodu do důchodu opustí své pracovní místo zhruba 6,5 tisíc osob s touto profesní skupinou. Do roku 2020 bude tedy v České republice potřeba nově obsadit zhruba 11 tisíc pracovních míst osobami s touto profesní skupinou.

Skutečný počet uvolněných míst však bude v reálu nižší, ať už vlivem zvýšení věku odchodu do důchodu nebo vyšší zaměstnanosti důchodců.

Obr. 8.2: Podíl zaměstnaných v daném profesním seskupení v zemích EU

Pro podrobnější údaje o vývoji struktury zaměstnanosti v jednotlivých profesních seskupeních se podívejte na stránku <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-4-03>, kde si můžete vybrat profesní skupinu, která Vás zajímá.

9. Závěr

Hlavním cílem této publikace bylo přinést komplexní zpětný pohled na problematiku **přípravy absolventů převážně středních škol a jejich přechodu na trh práce** – zaměřenou konkrétně na absolventy (představující produkt vzdělávání) a trhu práce **související s osobními a provozními službami**. Materiál je určen pracovníkům zabývajícím se koncepcí a směřováním odborného vzdělávání, ať už na úrovni celostátní (MŠMT, sektorové rady a oborové skupiny), či regionální (krajské úřady, školy), stejně jako zástupcům zaměstnavatelů a jejich sdružení z odvětví služeb, kteří se na koncepčním rozhodování podílí spolu s představiteli resortu školství.

Skupina oborů **Osobní a provozní služby** připravuje pro úzce zaměřené ekonomické činnosti a profese. Představují ji především profese **kadeřníci, maséři a pracovníci v kosmetických službách**, ve kterých pracuje v České republice okolo **1 % zaměstnaných**. Tyto profese spadají do **odvětví Ostatní služby**, ve kterém je **nejvyšší zastoupení podnikatelů**, hlavně samostatných podnikatelů (bez zaměstnanců), a to vyšší než 55 %.

Další specifikum této skupiny oborů představuje také to, že **vzdělávání v těchto oborech probíhá téměř výhradně v oborech s výučním listem** (kategorie E a H) a **v oborech s maturitou a s odborným výcvikem** (kategorie L0). V roce 2012 ukončilo střední vzdělání s výučním listem ve službových oborech 81,1 % absolventů (70 % v oboru **Kadeřník**) a 17,3 % pak obor s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (všichni v oboru **Kosmetické služby**). **Jedná se tedy o skupinu oborů, která je charakteristická praktickou přípravou žáků (mimo nově zařazeného oboru vzdělání Oční optik).**

Počet absolventů oborů osobních a provozních služeb na úrovni středních škol střednědobě spíše kolísá (v roce 2012 se jednalo o 3,4 tisíce absolventů), což vzhledem ke klesajícímu celkovému počtu absolventů středních škol znamená, že se **podíl absolventů v osobních a provozních službách zvýšil z 3,1 % v roce 2005 na 3,5 % v roce 2012**. Za tímto trendem stojí hlavně růst podílu a částečně i počtu absolventů ve službových oborech s výučním listem. V roce 2012 ukončilo **střední vzdělání s výučním listem 10 %** absolventů právě **v oborech skupiny Osobní a provozní služby** (oproti 7,6 % v roce 2007).

V nejbližších letech lze však očekávat spíše změnu tohoto trendu – tedy pokles počtu a podílu absolventů ve službových oborech vzdělání, což potvrzuje údaje o počtech nově přijatých žáků do oborů středních škol. V následujících letech budou totiž střední školy opouštět právě žáci, kteří začali obory studovat v posledních 2–4 letech. Mezi lety 2009 a 2010 došlo k největšímu poklesu celkového počtu nově přijatých žáků (ze 128 tisíc na 113 tisíc) na střední školy (bez nástavbového studia). Od tohoto roku se také začal snižovat počet i podíl nově přijatých žáků do službových oborů, jejich počet klesl z 5 tisíc na 3,7 tisíc a podíl se snížil z 3,9 % na 3,6 %. I přes tento trend lze konstatovat, že zájem o službové obory ze strany žáků základních škol je dlouhodobě celkem stabilní.

Větším tempem klesal v posledních 4 letech počet přijatých žáků do službových oborů na úrovni vyučení (kat. E+H). Podíl nově přijatých žáků do oborů osobních a provozních služeb s výučním listem ze všech přijatých do oborů s výučním listem dosáhl v roce 2012 celkově **8 %**.

Někteří absolventi maturitních oborů vzdělání nepřechází na trh práce okamžitě, ale následně pokračují ve studiu na vyšších odborných nebo častěji na vysokých školách. Ve skupině oborů Osobní a provozní služby vychází maturanti převážně z oborů, jejichž příprava zahrnuje také odborný výcvik (kategorie L/0), to znamená, že jsou připravováni hlavně na vstup na trh práce. Přesto se přibližně **31 %** z nich **hlásí k dalšímu studiu na vyšší odborné či vysoké školy** a celkem **22 %** jich je i **přijato**. Přitom zhruba 55 % z přijatých maturantů službových oborů je přijato na vysoké školy a 45 % na vyšší odborné školy. Většina z nich pokračuje ve studiu potravinářských, zdravotnických či pedagogických oborů vzdělání.

Obecně však lze říci, že maturanti ze skupiny oborů **Osobní a provozní služby** společně s maturanty gastronomických oborů se do terciárního vzdělávání hlásí nejméně ze všech maturantů z oborů s odborným výcvikem (kategorie L/0).

A jak je to s nezaměstnaností absolventů službových oborů? Jejich **hodnoty kopírují trendy vývoje nezaměstnanosti absolventů škol celkově**. Po roce 2008, kdy vrcholilo období dlouhodobého snižování nezaměstnanosti absolventů škol, až tento ukazatel dosáhl svých minimálních hodnot, se nezaměstnanost absolventů službových oborů do roku 2010 zvýšila vlivem ekonomické krize. Pak dva roky jejich nezaměstnanost opět pomalu klesala, aby v roce

2013 dosáhla prozatím svého maxima. Nezaměstnanost absolventů službových oborů všech kategorií vzdělání je tedy v roce 2013 nejvyšší v několikaleté své historii. To je však dáno **obecným trendem napříč všemi skupinami oborů vzdělání** a celkovou nepříznivou situací pro absolventy na trhu práce umocněnou druhou vlnou recese. V porovnání s jinými skupinami oborů můžeme říci, že absolventi **službových oborů s výučním listem** čelí mírně **podprůměrné nezaměstnanosti** mezi absolventy s výučním listem celkem. Naopak absolventi **službových maturitních oborů s odborným výcvikem** vykazují **jednu z nejvyšších nezaměstnaností** mezi absolventy všech oborů stejné kategorie.

Absolventi službových oborů s výučním listem (tedy převážně kadeřníci a kadeřnice) **mají na konci školy velký zájem pracovat ve vystudovaném oboru.** Jen přibližně 6 % z nich při dotazování uvedlo, že má záměr pracovat v jiném oboru, než jaký vystudovali. Reálná situace po přechodu absolventů na trh práce však vypadá jinak. **Po třech letech od ukončení školy při dotazování uvádělo 67 % vyučených absolventů ve službových oborech, že pracují ve vystudovaném oboru.** Naopak 33 % (třetina) tedy pracuje mimo vystudovaný obor.

Podle údajů z Výběrového šetření pracovních sil je tato neshoda mezi vystudovaným oborem a skutečným zaměstnáním **u mladých zaměstnanců ve věku 20–24 let**, kteří zároveň **ukončili studium službového oboru s výučním listem**, ještě vyšší. Jen **40 % jich v roce 2009 pracovalo v úplné shodě** s vystudovaným oborem, to znamená, že **60 % pracovalo v dílčí či úplné neshodě** se svým oborem vzdělání. Zajímavé je, že tento odklon od vystudovaného oboru se týká jen mladých zaměstnanců. Protože mezi **všemi zaměstnanými**, kteří mají ukončené vzdělání v některém službovém oboru s výučním listem, je **61 % těch, kteří pracují ve shodě s vystudovaným oborem.**

Zmíněné informace doplňuje i struktura zaměstnanosti absolventů službových oborů s výučním listem ve věku 20–24 let. V roce 2005 jich 72 % pracovalo v profesích, které spadají do skupiny Provozní pracovníci ve službách a obchodě, v roce 2009 však už jen 56 %. Naopak se zvýšil podíl absolventů službových oborů s výučním listem zaměstnaných v profesích souhrnně označených jako Kvalifikovaní dělníci a výrobci (24 %).

V případě absolventů službových oborů s maturitou pracuje zcela nebo částečně ve shodě s vystudovaným oborem 48 %, dalších 29 % pracuje pak v profesích, které nejsou zcela v protikladném vztahu s jejich přípravou, neboť mohou částečně uplatnit získané znalosti a dovednosti. Zcela v neshodě se svým oborem pak pracuje 23 % mladých absolventů službových oborů s maturitou.

Důvodů pro práci v jiném oboru může být několik. Absolventi službových oborů s výučním listem, kteří pracují mimo obor, nejčastěji jmenovali jako důvod **nízký plat v oboru** a **nevyhovující pracovní podmínky**. Další v pořadí byly pak příčiny – **práci v oboru nesehnali, ztratili zájem o práci v oboru** či nutnost dojíždění.

Zaměstnavatelé v odvětví osobních a provozních služeb se většinou nebrání přijímání absolventů, někdy je dokonce i preferují (přibližně 40 % zaměstnavatelů), neboť jsou **ochotni se vzdělávat**, jsou **nezatíženi pracovními návyky** a jsou **flexibilní**. Na druhé straně však zaměstnavatelé uvádí, že **absolventi mají nereálné představy** o výši mzdy, pracovním zařazení či pracovní době, že **mají nedostatek praxe a pracovních zkušeností** a na některé

pozice není možné přijmout absolventa bez předchozí praxe. Některé zaměstnavatele také odrazuje nízká úroveň pracovní morálky u absolventů.

Zaměstnavatelé ve službách upřednostňují u absolventů **častěji profesní dovednosti** před klíčovými, v případě odborného zaměření mírně preferují **úzce zaměřené profesní dovednosti**. Z klíčových kompetencí absolventů vidí zaměstnavatelé v osobních a provozních službách jako nejdůležitější **schopnost umět jednat s lidmi, porozumět pracovním instrukcím**, schopnost nést odpovědnost, ochotu dál se učit a schopnost pracovat v týmu.

Absolventi ve službových oborech s výučním listem často uváděli, že v prvním zaměstnání využili právě své **komunikační dovednosti** a **schopnost pracovat v týmu**. Na stejnou úroveň pak absolventi v žebříčku umístili využití všeobecných, odborných praktických i odborných teoretických znalostí a dovedností získaných ve škole.

V posledních 10 letech pracovníků v profesní skupině Kadeřníci, kosmetici, maséři apod. přibylo a jejich počet bude podle prognóz pomalu růst i nadále, protože poptávka po těchto službách spíše poroste. Mezi lety 2010 a 2020 by se tato profesní skupina měla zvětšit přibližně o 10 %. Tento trend a nutnost obsadit volná místa po zaměstnancích, kteří odejdou do důchodu, znamená, že bude potřeba do roku 2020 obsadit přibližně 11 tisíc pracovních míst osobami s touto profesní skupinou. To představuje obsazení přibližně 1,1 tisíc pracovních míst ročně.

Tuto potřebu je možné pokrýt absolventy skupiny oborů Osobní a provozní služby, a to i **přes snížení jejich počtu v následujících letech**. Ekonomická oblast **Osobní a provozní služby** v současnosti nemusí akutně řešit nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Vyhídky na uplatnění na trhu práce jsou vzhledem k ekonomickému vývoji spíše průměrné. Na druhou stranu mají absolventi těchto oborů možnost vstoupit na trh práce jako podnikatelský subjekt, a to při poměrně nízkých vstupních nákladech. V poslední době však oblast **celí trendu zvýšeného odchodu mladých absolventů za prací mimo oborové zaměření**, a to i přes to, že ještě na konci studia vysoké procento absolventů chtělo v oboru pracovat. Také ještě **před několika lety** byla tato oborová skupina charakteristická **vysokou mírou shody** absolventů **mezi vystudovaným oborem a vykonávaným zaměstnáním**. Nejčastěji absolventi odchází pracovat mimo obor kvůli nízkému platu a nevyhovujícím pracovním podmínkám, jako další důvody absolventi uvádí také, že nenašli práci v oboru či ztrátu zájmu o práci v oboru.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU obory, školy a profese

- [Výběr podle oboru](#)
- [Výběr podle školy](#)
- [Výběr podle povolání](#)
- [Výběr podle videa](#)
- [Výběr podle obrázků](#)
- [Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

- [Vzdělávání a volba oboru](#)
- [Uplatnění vzdělání](#)
- [Požadavky zaměstnavatelů](#)
- [Nezaměstnanost](#)
- [Zaměstnanost](#)
- [Publikace](#)

BEZ BARIÉR až na trh práce

- [Volba školy pro žáky se ZP](#)
- [Absolventi se ZP a trh práce](#)
- [Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
- [Statistické přehledy](#)

JAK NA TO rady a doporučení

- [Jsem na základce](#)
- [Jsem na střední](#)
- [Jsem už dospělý](#)
- [Jsem poradce](#)

Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá žákům základních škol při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, žákům středních škol při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, výchovným-kariérovým poradcům a učitelům při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvod do světa práce, managementu škol při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.

NEJVÝRAZNĚJŠÍ NOVINKY:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů** (ŠVP),
- nové **videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadáným výrazem.

O inovaci a obsahu systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu MŠMT **Kariérové poradenství v podmírkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)**, který je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.